

ELŐFIZETÉS

HÉLYBEN:

Férfi évre 24 korona.
Férfi nőre 2 korona.

VIDEKEN:

Férfi évre 28 korona.
Férfi nőre 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

Hirdetésenként soronként 20 fillér,
másodan következőként 10 fillér.

Hirdetésenként soronként 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1909.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, május 7.

Mai számunk főbb közleményei:

Az öreg honvéd kesergője.
Új választók.
Az épülő Arad.
A tébolydába hurcott miniszteri tisztviselő.
Gyermekünnepély a városházán.
Milán király szerelmel.
Abdul Hamid leánya.
Amiről beszélnek.
Eljegyzés a törvényszék előtt.
Elasott kincsek.
A kifosztott pénzeslevél.
Politikai titkok a király dolgozó szobájában.
Emberavadászat az esti korzón.

A királyi szó.

Arad, május 6.

(Budapesti tudósítónktól). A budai várban megkezdődtek azok a kihallgatások, amelyekből a válságból kivezető utak megalapozását várják. Ma általános meglepetésre Andrássy Gyulát, majd a képviselőház és a főrendiház elnökét fogadta a király. Andrássy és Justh Gyula audienciájának a politikai közvélemény nagy jelentőséget tulajdonított. Justh Gyula nevezetesen szerepet visel a válságban, s a bankkérdésben elfoglalt szélső álláspontja az ő nyilatkozatait mindenestre súlyossá teszi. Justh kihallgatásának meg is volt az érdekessége, amelyet előre reméltek. A képviselőház elnökének ama kijelentése, hogy még nem kell feladni a reményt, mert a felség az önálló bankot megfontolás tárgyává fogja tenni, általános föltűnést keltett. Ez váratlan szenzációként hatott, mert eddig úgy tudtuk, hogy

a király hallani se akar az önálló magyar bankról. És íme, most kiderül, hogy nem is annyira idegenkedik tőle, mint hittük.

Íme, a kihallgatások sorozatának első napján ilyen meglepetésben lett részünk.

Azonban nem kell azt hinni, hogy ezzel véget ért a válság. A mai audienciák a válságot aligha hozhatták közelebb a kibontakozáshoz.

S a kihallgatások tovább folynak. Mindenki meghívást vár. Az urak visszavonulva szállásaikon várják a kopogtatást, a bizalmas értesítést és rendbeszedik a garderobot, vasaltatják a frakkot, új inget vesznek elő, megpróbálják a gombokat, járnak egy kicsit a lakkeipőben, hogy aztán ne legyen semmi akadály, semmi késedelem. Mindenki igyekszik. A válság a politikában az az idő, amikor a szerencse kínálkozhatik, amikor ügyelni kell, hogy el ne szalasszák, mert talán soha új alkalom elő nem fog fordulni. Meghívás a királyhoz. Ez az államférfiúi bizonyítványok köztegyike a legbecsesebbeknek. Aki ezt megszerzi, az már utban van, hogy a lépesőkre felhághasson. De az ilyenek is meg vannak a maguk előzményei. Akiket a pártok vezetőknek kiválasztanak, azok legkönnyebben bejuthatnak, sőt okvetlen belekerülnek a listába. De aztán következhetnek a második sorban lévők, akik várományosak. És kik vannak a második sorban? Mind ott vannak, akik kellő harcias külsővel jelentek meg a

fórumon, akik nevet tudtak szerezni maguknak.

Valamennyinek persze kell, hogy legyen terve, amivel a kibontakozást létesíteni reméli. És akik most visszavonulva várják a kopogtatást, mind terveken törik a fejüket. Talán néhányat fel is sorolhatunk.

Van kibontakozási tervezet hosszabb és rövidebb határidőre. Terv, amelyik magában foglalja a közjogi kérdések teljes kiküszöbölését. Másik, amelyik javasolja éppen ellenkezőleg a közjogi harcoknak akár mesterséges uton való fenntartását és ölesítését, hogy ezek mögött a gazdasági dolgok régebbi állapotban maradhassanak. A katonai kérdések megoldására vonatkozólag a kilences bizottság javaslatától kezdve a vezényszó teljes eltörléséig, a jelekkel való vezénylet behozataláig, a különös eszmék egész sorozata szunynnyad a tervezetők gondolkodásában s a szekrények titkos fiókaiban. Kormányprogramok végtelen sorozata láthatna napvilágot, ha a terveket mind közzétennék és mihamar bebizonyosodna, hogy nincs az az iparág, amihez Magyarországon annyian értenének, mint az országkormányzásához.

Es körülbelül úgy lehetne elintézni legkönnyebben a válságot, ha az uralkodó beleegyeznék, hogy mindenki, akinek kedve van hozzá, előterjeszthessen egy kibontakozási tervet és mindenki, aki ezt teszi, kapjon egy biztató megjegyzést:

— Megfontolás tárgyává teszem.

Végjátzsma.

Ira: Kulinyi József.

1898. év novemberének vége felé a meráni Kurhaus előtti pihenőhelyeken meglehetősen nagy számban sütkéreztek többé-kevésbé beteg magyarok, gyógyulást keresve a nyári meleg napsugarakban. Ott és abban az időben ismerkedtem meg a mesterrel. Idegen országban könnyebben egymásra lel a magyar s a szenvedés, betegség, ha közös sorsa két embernek, hamar egy lélekke kovácsol két reménykedő lelket.

Igy voltunk mi is. Egyik ismerősöm mutatott be neki s három nap múlva rokonérzetének bizonyosságul velem jött az untermaisi „Maiser-Hof”-ba ebédelni.

— Nem való nekem a table d'aute. Elveszttem az étvágyam, ha azt a sok ételt látom és szívesebben laknék úgy, mint te, privát. Ugy-e nem neheztelsz, ha tegezlek?

— Sőt örülök megtisztelő bizalmadnak — válaszoltam jóleső szívélyességgel, míg ő baráti érzelme erősítéseül felel nyújtotta apró, vézna kezét.

— Tudod, megszerettelek — szorongatta a kezem — s te, érzem, vigyázni fogsz rám, mintha testvéred lennék. Látom, magadra is ügyelsz. En, tudod egy kissé könnyelmű vagyok, pedig érzem, hogy a bajom komoly.

— Vigyázni fogok rád, — fogadkoztam — hisz te nemcsak a magadé, hanem Magyarországa, honfitársaid büszkesége vagy s neked meg kell gyógyulnod.

Örökké mosolygó szürkés szemei lezártak egy másodpercre s ez alatt az arcán valami csodálatos, fájó mosoly vonult keresztül. Belejátszott abba a remény, büszkeség, dac, bánat, szenvedés minden érzete, mely fényes álmokkal telt lelkén abban a pillanatban átcikázhatott. Fájón, keserűen mondta:

— Igaz, sokkal tartoznám az életnek, de most kemény legénynyel kell egy partit végig küzdenem. Szeretném, ha remist érhetnék el vele. De ki tudja...

Megértettem. A halálra gondolt. Vigasztaltam és délután együtt bolyongtunk lakást keresni. Találtunk is közel az enyémmhez Meránban, a Haller-utcában. Az enyém a mellette lévő Passeirer-utcában volt, így hát könnyen vigyázhattam rá. A háziasszonya egy koros, jószívű, gömbölyű arcú tiroli özvegy volt, ki, mikor megtudta, hogy az ő rózsakertre néző tiszta udvari szobácskájának ki a lakója, másnapra a nyíló muskátlikat, pálmákat átültette az ablaka alá.

— Ha Magyarország sakk-királya lakik nálam, legalább a rózsáimmal kedveskedhessek neki, — mondotta boldog mosolygással s mikor bizalmasan arra kértem, hogy ügyeljen Charousekre, méltatlankodva csóválta fejét.

— Oh, uram, sok beteget szolgáltam már ki és az lenne csak a szép, ha ő nem lenne megelégedve velem.

Ügyelt is a jó lélek, mert soha sem tért nyugodni addig, míg a mester szobájában világosságot látott.

Végtelen szerény, csendes modora volt a mesternek, a ruházata meg épen nem árulta el, hogy kit takar. Mikor megismertem, kopott kávészínű felsőkabátot s erősen elhasznált fahéjszínű keménykalapot viselt. Kissé ritkás, vékony bajusza gondozatlanul lógott alá, félrebillent, lehorgasztott fővel járt s gondolataiba amint elmélyedt, néha mosolygott.

December közepéig, míg hűvösebbé, rövidebbé nem váltak a völgybeni nappalok, feljártunk a Giff-sétány délszaki növényekkel díszített szerpentin-utjain a Kühl-hegyre, ahol órákon át fürdöttünk a napsugarakban s hallgattuk a Passer-patak rohanó árjának egyhangú bugását. Keveset beszélünk. Ő rendezőként elővette gelatinfigurás kis zsebtárcsákkját és elmerülve tanulmányozta a különféle hadállásokat, míg én, a szintén Meránban időző Tábor Róbertnéől kapott könyveket olvastattam. A mester ez idő alatt az épen javult. Reménykedett és tervezgette, hogy ha egészsége enged, pihent erővel vesz részt a párisi világversenyen.

— Látod, az öreg, csontos partner ellen az egy hónapig tartó húzás sikerült, — neve

Ezzel aztán indokolni lehetne a válság megoldásának halasztását is és a végén mindent meg lehetne hagyni a régi állapotban, azzal az indokolással, hogy a sok új terv közül az idő rövidsége miatt nem lehetett kiválasztani a legjobbat.

Az öreg honvéd kesergője.

„Éhség, nyomor velünk . . .”

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 5.

A szegény öreg honvédek sorsa évről-évre rosszabbodik. Ezt írja meg siralmas hangú leveleiben egy aradi agghonvéd is, aki Varjassy Lajos polgármesterhez a következő figyelemreméltó beadványt intézte:

Nagyságos Polgármester Ur! A szabadságharcnak egy agg közvitéze, Kossuth katonája járul Nagyságod elé. Nem úgy, mint hajdan, amikor hajtottuk magunk előtt az osztrákot, meg az ellenünk feltámadt mindenféle nációt, — ifjúságtól duzzadó erővel, hazaszeretet tüzeben égő szemekkel, felemelt fővel, — hanem a több, mint 80 esztendő terheitől és küzdelmeitől roskadozó testtel, kérésre emelt, reszkető kezekkel, — segedelemért esedezvén.

Az ide mellékelt okmányokból kitűnik az, hogy honvéd voltomat kétséget kizárólag igazoltam s ennek alapján az akkori Miniszterelnök Ur ónagyméltósága életfogytig tartó havi 10 korona nyugdíjat utalványozott. Ez az összeg addig, míg én és feleségem munkabírók voltunk, érezhető segítség volt s betegség esetén hasznát is láttam, de ma, amikor vállaimon erős munkában, sanyaruságban és szenvedésekben eltöltött 80 évnek terheit hordozom, amikor az aggsággal járó elerőtlenedésem folytán a kenyeret adó munka eszközét kezeim már nem bírják felemelni; amikor képtelen vagyok már nemcsak a mindennapi, de egy falat kenyeret is megkeresni, akkor: Nagyságos Uram, a havi 10 korona ma, amikor a megélés olyan nehéz, olyan drága, még a száraz kenyérre, a nyomorgásra sem elég. Emellett csak éhezni, jobb esetben, mert legalább ezzel vége a szenvedéseknek, éhenhalni lehet.

A szabadságharcnak egy agg katonája mondja ezt, olyan ember, akinek kardja majdnem két évig nem pihent hüvelyében, aki ennyi időn keresztül napról-napra vitte életét a halál piacára, hogy oda adja hazája függetlenségéért és szabadságáért; egy elaggott szabadságharcos, akinek Világosnál hazájával együtt ifjúsága is odaveszett, mert büntetésből keser-

tes 8 esztendőt kellett cserépárként Olaszországban eltöltenem, hogy segítsek letiporni egy szabadságért küzdő nemzetet én, aki hazám szabadságáért rohantam annyi időn át ütköztető-ülköztetőbe. Egy szabadságharcos panaszkodik Nagyságodnak arról, nincs mit ennie s életének utolsó napjait a holnapérti aggodásban és nyomorúságban tölti.

Pedig nem is olyan régen volt, mikor egy nemzeti felbuzdulás idejében félisteneknek mondták a szabadságharc katonáit. Akkor a jelszó ez volt: adjunk kenyeret az éhező öreg honvédeknek. Kaptunk is, igaz, de nem annyit, hogy jól lehessen lakni vele. Később és ma is, a halottak kultuszát tiszták és üzik. Jelszó: szobrot az elhalt nagyoknak!

És szaporodnak a szobrok. Kolosszális talpazatokról a nagy idők nagyembereinek alakjai emelkednek ég felé, örökkévaló időnkig hirdelve a szabadságnak és az akkori nagy emberek hírének és nevének halhatatlanságát. Száz ezreket, milliókat költöttek erre a kultuszra. De vajjon eszébe jutott-e valakinek feltenni azt a kérdést, hogy a szobor-ünnepségek alatt annak talpazatánál összeesett agghonvédet nem-e a nyomorúság, az éhség verte le lábáról?

Bizony nem. Évek óta nem gondolt velük senkisé, mert hiszen az óriás szobrok mögül nem látszik már ki az agghonvédek nyomorúságtól meggyörnyedt, éhségtől összeesett alakjainak maroknyi csoportja. A holtak eltakarják az élőket. Megrázó, nagy tragédiának kell bekövetkezni, hogy a még élő kis csoport ismét előtérbe jusson, hogy az élők kultusza felülkerekedjen a holtak kultuszán. Mi is lehetne ez a lelket megrázó tragédia?

Talán ha egy éhenhalt agg szabadságharcos tetemét ott találják meg valamelyik száz ezreket elnyelt szobor lépcsőzetén, — elég lenne ahhoz, hogy felénk forduljon a szeme és a szíve a mai kor gyermekeinek, akiknek szabadságát, bár akkor elbuktunk, még is csak mi vittuk ki, akiknek emberjogiért mi akkor, a nagy időkben, vérünket, saját szabadságunkat és erőteljes fiatalságunkat dobtuk oda áldozatul.

Nem szemrehányásképen hoztam fel ezeket. De fáj a rólunk való megfélemezés. Én Istenem, hát tehetek-e én arról, hogy itt maradtam én, az egyszerű harcos, amikor olyan sokan hullottak el (mellőlem a csatamezőkön, később pedig az élettől vívott nehéz harcban, akik nálam jobbak voltak: a nemzet színe-java, virágai? Tehetek én arról, hogy elkerült a halál még a legvéresebb csatamezőkön is és itt hagyott, hogy küzdjek tovább az élettel, egyre gyöngyöző testtel, egyre nagyobbodó nyomorúsággal? Bizony jobb azoknak, akik oda-lent pihennek, porladnak. Ők elvégezték. Mily ismeretlen szenvedések várnak vajjon még

reám, mily súlyos keresztet kell még hurocra roszkadozó testemnek, míg odakerülök én is a többihez, azokhoz, akikkel egyek voltunk a hazaszeretethez s egyek leszünk majd a mindent feledtető sírban is, ahol nincs gazdag és nincs szegény, ahol nincs nyomorúság, nincs éhezés.

Nagyságos Uram! Polgármester Ur!

Mint Arad szab. kir. város első tisztviselőjéhez fordulok ezek után azon alázatos kérelemmel, kegyeskedjék szerény nyugdíjamat, mely — mint fentebb is mondtam — a megélhetésre nem elegendő, a magas kormány által felemeltetni, illetve a felemelés iránt kezbejárni. Nem sok időre kell már ez az ellátás, mert hiszen ott állok már a sír szélén s csak egy gyöngye fuvallat szükséges ahhoz, hogy az agg szabadságharcosok maroknyi csoportja egy-egy ismét kevesbedjen.

A kéve már megoldódott, dülnek szerte a kalászkok. Rajtam a sor, mert most már naponta el-el tűnik egy-egy aggságtól reszkető fehér fej s nagyon rövid idő múlva egy sem lesz közülünk látható. Nincsenek már hónapjaink sem, csak napjaink, vagy talán óráink. Hiszen 60 esztendeje már annak, hogy szó helyett fegyverrel álltunk eléjük azoknak, kik szabadságunk ellen feltámadtak, akik függetlenségünket örök időre megakarták gyilkolni.

A halál kiterjesztette már felettem fekete szárnyait, csak egy lebbenés s indulok én is a többi bajtárs után. Legalább a még hátralévő kevés idő nyomorúságát hárítsák el felőlem, hogy végső napjaimat ne az éhséggel küzdve kelljen eltöltenem.

Nagyságos Uram! Ha a magas kormány fülei siketek lennének egy agg szabadságharcos szerény kérése előtt, alázatosan esedezem, hogy valamely e célra szánt alaptól részemre segítyt utalványozni méltóztassék.

Nagyságos Polgármester Urnak alázatos szolgálója

I. M.

1848—49-es honvédtábor.

Budapestről táviratozzák: A kormányhoz érkezett hivatalos jelentések szerint, az 1907. év végén az 1848—49-iki honvédek közül egy tábornok, 18 törzstiszt, 617 tiszt, 7192 altiszt és közvitéz kapott nyugdíjat.

SPORT.

+ Az Aradi Toldi Atletikai Klub május hó 9-én d. u. 5 órakor az aradi izraelita fiúiskola tornatermében házi birokéstélyt rendez, melyre ezúton hívja meg az érdeklődőket a vezetőség.

tett elégedetten — ha így megy továbbra is, megmattolom az öregot.

Azonban a következő hónapban már a vén csontoson volt a huzás sora. Huzott is rövidesen. A mester egy este a Kurhaus játéktermében valami sakkozó társasággal került együvé s feltámadt benne a játékszenvedély. Először ragyogtatta hatalmas, káprázatos tudását, legyőzve az összes ellene küzdőket.

— Szebben játszottam, mint eddig bármikor — mondta másnap s míg a szemei ragyogtak, az arca kipirult.

Epp a Passer fölötti Zenó-hidon haladtunk át Ober-Mais felé, mikor hirtelen erős köhögés vett rajta erőt. Belefogódzott a karomba s a roham elmúltával, amint verejtékező arcát letörölte zsebkendőjével s a szájához vitte, piros vérfolt maradt rajta. Megrémült ő is, én is. Hosszas rábeszélés után sikerült egy napra szobájában tartanom, de miután a vérzés többé nem jelentkezett, harmadnap kísérteltünk s egy melegebb galléros köpenyt vettünk s akkor szomorúan, csüggetően mondta:

— Előbb kellett volna ezt tennem. Megcsalt az öreg. Belehajszolt a játékba, felhevültem s orozva támadt rám a hideg éjszakában, lerombolva győzelmi reménységemet.

Ettől kezdve bizonyos elkeseredettséggel párosult könnyelműség kezdett elhatalmasodni a lelkületén.

Hiába óvtuk most már többen. Köztünk egy feketeszemű bájos pesti urilányka, ki be-

teg bátyját ápolgatta ugyanabban a házban. Nem használt a sok kérés és beszéd. Esténként, hogy szerte oszolt a kis társaság, kérésünkre Charousek erősen fogadkozott, hogy vacsora után nem távozik el hazulról. És még is másnap a jó tiroli néni szemrehányólag közölte velünk:

— Der Herr Schach-König ist abermals um Mitternacht nach haimgekehrt.

Lágy, baráti hangon kopholtuk a mestert s ő fitymáló grimacet vágva arcával, lemondón legyintett a kezével.

— Még ez nem a végjáték, még szabad egy kissé könnyelműnek lennem.

A kis galambszívű, feketeszemű leányka különösen aggodott a mester állapota fölött s az ő javaslatára haditanácsot ültünk, hogy mivel lehetne a mestert a káros kimaradásoktól elvonni. A leánykának volt köztünk a legtesztősebb ötlete.

— Én majd felkérem, hogy tanítson meg mindannyiunkat sakkozni.

Römmel járultunk a tervhez s az nap este már együtt ült a kis társaság, figyelve, lesve a mester halk, fátyolozott hangon tartott előadását. A kis galambszívű leányka is oda hajlott a hatvannégy mezőjű vászon felé s szinte visszatartott lélegzettel, izgatott, ragyogó arckifejezéssel nézegette, hogy mint kavarognak az apró figurák a csatatéren a nagy hadvezér káprázatos irányításai nyomán. Vigan,

boldogan kacagott, mikor 15—20 lépésre mindannyiunkat megmattolt a mester.

Tíz órakor, hogy megszólaltak a szomszédokban lévő plébánia-templom koncertező harangjai, kiki hazatért. Így titkon örvendeztünk, hogy a mestert otthon tarthatjuk. Sőt örömmel láttuk, hogy ő, ki eddig az öltözködés, keveset törődött, a leányka előlötti csipkelődéseinek hatására, új beruházásokat eszközölt.

— Látja, maga rossz ember — mondta egy nap pajzán kacérsággal a leány — mégis csak hatnak magára a szavaim.

— Miért? — kérdezte csodálkozva a mester.

— Miért? — évődött tovább a leány. — Hát . . . hát én azt hiszem, hogy az én kedvemért marad itthon . . .

A mesteren meglátszott, hogy a leány szavai zavarba ejtették. Gondolkodott egy kissé, s aztán hogy megvillantak a szemei, merészen mondta:

— Azt hiszi talán, hogy szeretem? . . . Nem. Nekem csak egy ideálom van. A királyné. Felőle álmodom szüntelen, s nem leszek hozzá soha hűtelen.

És azon az estén már nem tanított bennünket a mester, ott sakkozott a Kurhaus füstös játéktermében. Szomorúan láttuk, hogy mind gyakrabban mutatkoznak halvány, vértelen arcán a láz rózsái. Egy reggel, szokásom

Az épülő Arad.

Bizottsági ülések a városházán.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 6.

Lócs Rezső gazdasági tanácsos hivatalában ma délután háromtól hatig folyt a tanácskozás. Két bizottság is ülésezett: az építkezési és a közlekedési. Az építkezési bizottság az Aradesanádi Takarékpénztár épülő palotája és a Kossuth Lajos-utcai iskola átalakítása ügyében tanácskozott.

(Új bérpalota.)

Az Arad-Csanádi Takarékpénztár a régi sőhivatal helyén gyönyörű palotát szándékozik építeni és az építkezési engedély elnyerése iránt folyamodott a városhoz. Az építkezési bizottság felülvizsgálván a terveket, konstataulta, hogy a bérpalota homlokvonalán tizenegy méter szélességben másfél méter kiugrást akarnak építeni. Ez a kiugrás a járda egy részét foglalná le. A bizottság beható vita után elhatározta, hogy az építkezési engedély adását hozza javaslatba a közgyűlésnek, de csak oly feltétellel, hogy az értékes telekrész rekompensációjaképp és a közlekedés érdekében a takarékpénztár a járdát a saját költségén a Széchenyi-utcaától a Karolina-utcaig egy méterrel kiszélesíti.

(A Kossuth-utcai iskola.)

A Kossuth-utcai iskola átalakítása ügyében azt az indítványt terjesztette a mérnöki hivatal a bizottság elé, hogy határozzák el az iskolának huszonezer korona költséggel való átalakítását. A terv szerint az összes tantermek az emeleten lesznek, a földszinten lesz az igazgatói iroda és egy nagy terem, amelyet a Napközi Otthon céljaira is fel lehet használni.

(Aszfaltozások.)

Ezután a közlekedésügyi bizottság ülésezett. Az első tárgy a Weitzer János-utcaától a Munkácsy-utcaig terjedő aszfaltnak két méterrel való kiszélesítése és a Széchenyi-utca és Karolina-utca közt lévő aszfalt átöntése volt. Erre vonatkozólag a bizottság a következő határozatot hozta:

Tekintettel az ezen vonalon sűrűn eszközölt javításokra, amelyek a közforgalmat akadályozzák és megbénítják, tekintettel arra, hogy az aszfalttársaság tudatában volt annak, hogy a régebben és újabban lefektetett és az utat keresztező összekötő esaternak felett a föld lazább mint másutt, köteles az aszfalttársaság ezen az utszakaszon az egész aszfaltot a betonlappal együtt újból elkészíteni.

szerint, amint át mentem hozzá, a háziasszonya rémült arccal fogadott.

— Az ur egész éjjel rosszul volt. Félrebeszél, sakkozott, öltözködés nélkül elakart menni szegény hazulról. Hívja el az orvost, rosszul van.

Szó nélkül futottam kezelő orvosáért, dr. Lippa-ért, ő azonban szintén betegen feküdt. Így elmentem az enyémhez, dr. Kentzlerhez, hogy látogatná meg a mestert. Aztán visszatértem a beteghez. Óvatosan nyitottam rá az ajtót, ágyban ülve találtam. Előtte egy kis asztalka volt, rajta sakkváson, s a figurák. Játzott. Észre sem vette, hogy beléptem. Az arca sápadt volt, a szemei beesve, a haja csapzott, kuszált, s az ajkai vértelenek. Fénylő, lázas tekintettel szemlélte, kémlelte a hadállásokat, s lassan, óvatosan tologatta a figurákat, aztán jegyeztetett. Közben megszóltam:

— Jó reggelt, édes Karukám, hallom, rossz éjjeled volt.

Hallgatásra intett, könyörgőn összefonta a kezét, s csak ennyit válaszolt halk, lázas, suttogó hangon:

— Ne zavarj.

Hallgattam tehát, oda kuporodtam az ágya végéhez, s egy ideig elnéztem szenvedő, komoly, átszellemült arcát. Majd lehajtottam a fejem, s vártam az orvos megérkezését: a játszma végét. Mielőtt az orvos megérkezett volna, bevégezte a játszmát. Idegesen félrelökte az asztalkát, lesöpötte paplanáról a figurákat, s hogy felém nyújtotta, s megszorította láztól izzó kezével jobbomat, sóhajva mondta:

Annak ellenében a város az aszfalt megszelésítése céljából a társaság által kért négyszög-méterenkénti tizenegy koronát felajánlja.

A bizottság egyébként holnap reggel helyszíni szemlét tart és meg fog állapodni az aszfalt átöntése ügyében.

(Utcanyitás és betterment.)

Az építőiparosok szövetsége abban a híszemben, hogy van egy olyan rendelet, amely szerint új utcanyitásoknál az utcanyitók mindaddig, amíg az utca nincs kiépítve, kötelesek az utca világításáról, tisztántartásáról stb.-ről gondoskodni, azzal a kérelemmel fordultak a városhoz, hogy ezt a rendelkezést helyezték hatályon kívül. Miután a mai ülésen kitűnt, hogy ilyen rendelkezés nincs és így azt nem is lehet eltörölni, a kérvény felett napirendre tértek. Egyben azonban szükségét látta a bizottság annak, hogy tisztázza azt a kérdést, hogy utcanyitás esetén miképpen osszák meg a terheket. E körül hosszabb vita volt, végül is a bizottság ennek a kérdésnek, valamint az ezzel kapcsolatos betterment indítványnak megvitatására Virágh Lajos főmérnök elnöke alatt több tagu bizottságot küldött ki, amely jelentését még május havában a közlekedési bizottság elé viszi, hogy a kérdés kellőleg előkészítve kerüljön a júniusi közgyűlés elé.

ÚJ VÁLASZTÓK.

★

Pataki Ferenc háztulajdonos. Popovits György csizmadia, Pinte János kereskedő-segéd, Plevács György földtulajdonos. Pintye Miklós háztulajdonos, Perleg György háztulajdonos. Pálunkás Mózses háztulajdonos, Popovits Krisztea háztulajdonos, Popovits István háztulajdonos, Pavleti János háztulajdonos, Rácz László háztulajdonos, Pintér János kereszmáros, Pityi József földtulajdonos, Ifju Pityi Mihály földtulajdonos. Polgáry Miklós tanár, Radó Mór kalauz, Renner Dezső hivatalnok, Riegler István irodakezelő, Rigó János kalauz. Róth Lajos hivatalnok, Rozman Odön mérnök, Reinhart László mérnök, Rózsa Imre ellenőr, Reiter Rezső hivatalnok, Rákóczy József állatorvos, Reiner Vilmos hivatalnok, Riedl Zoltán dr. hivatalnok. Ifju Rétfalvi Gyula számtiszt, Reich Károly művezető, Reisz Vilmos szatócs. Ronay János szállodás, Rácz Jenő kereskedő. Révész Ignác felfelügyelő, Rutkay Jenő kereskedő-segéd, Romanovszky Gyula irnok, Reinholz András József kereskedő, Rieger Sándor vendéglős, Reich István szatócs, Réder Jakab cipész, Rédi Lajos háztulajdonos.

Kimaradtak: Szilágyi Szilárd háztulajd., Szőke Imre építész, Semes Imre vaskereskedő, Szigmeth Antal asztalos, Szelelke Rósa László ács, Székely Péter könyvelő, Szilágyi Márton

— Most már tisztában vagyok mindennel.
— Nem értelek.

— Pokoli ideám támadt. Egy végjátszmat állítottam fel, aztán én játszottam a fehérrel... az öreg kaszás a feketével... De... megvert... tizenhárom húzásra matt lettem.

— Tudom, hogy lázas vagy, beteg vagy, nincs semmi jelentősége. Pihenj le, mindjárt jön az orvosom, a tied beteg.

— Orvos? Minek? Főfőleges. Tizenhárom hónap, aztán vége mindennek — suttogta szomorú, bánatos hangon — meglásd igazán lesz a végjátszmának.

— Dehogyan lesz. Babona.

Az ajtón épp alkalmas pillanatban kopogtatott az orvos, legalább Charousek nem vette észre szánakozásom fájó könnyeit.

Az orvosnak azonban bevallotta, hogy napokon át fent járt a gyötörő lázzal s szuro fájalmakkal mellkasában. Ez alkalommal 40 fokos lázt, tüdő- és bélvérzést konstataált nála az orvos.

Mikorra a Gidf-sétányon a márciusi meleg napok bontogatni kezdték a mandolafák illatos korai virágait, Pestről megérkezett Bródi dr. s hazaszállította a nagybeteg mestert. Tizenhárom hónap mulva, amint megjárta, be is fejezte élte sakkjátszmáját. mert 1900. április 18-ára a tétényi temető gazdagabb lett egy sirhalommal, Magyarország pedig szegényebb egy világhírű, lángelméjű hű fiával, a sakkművészet Petőfijével.

órák, Szibrik Lajos süttő, Szenszky Miklós vendéglős, Szelmann Lajos vendéglős. Szentes Károly nyug. főszolgabíró, Szakolczay Gyula magánhiv., Szekeres Sámuel mérnök, Szabári Márk kereszmáros, Szűcs Gábor háztul., Szeklár Péter fényképész, Szabó Balázs asztalos, Szlána János háztul., Szelesteyi Sándor cséplőgép-tulajd., Szabó Sándor földtulajd., Tóth István cipész, Turesányi Dezső pénzügyőri biztos, Török István irnok, Turay Béla gazdatiszt, Trösztér Jenő ügynök. Tömörkényi Dezső tanító, Tóth Lajos házfelügyelő, Tamás János táncos, Trösztér Jenő irodatiszt, Tari József bérkocsis, Tarnóczy Zsigmond háztulajd., Tóth Ferenc irattárnok, Tünger Tamás felfelügyelő, Tyrityán László szatócs, Taunenbaum Árpád keresk. segéd, Tóth István altiszt, Tar Lajos kereszmáros, Török Károly háztulajd., Tyrityán György háztulajd.

A kifosztott pénzeslevél.

Nyomozás az aradi postán. — Budapesti rendőrtisztek Aradon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 6.

Néhány héttel ezelőtt a bács megyei Magyarokanizsán egy kereskedő cég 30 ezer koronás pénzeslevelet adott föl budapesti ügyfelének. A levélből eltűnt tizezer korona. A lopás után megállapították, hogy a pénz csak valamelyik postán tűnhetett el, mert a pénzeslevelet maga a kanizsai cég főnöke vitte a postahivatalba és így kizárt dolog, hogy a feladás előtt lophatták volna el.

Azóta mindenfelé nagy buzgalommal kutatnak a pénz után. Szegeden és Szabadkán, amely helyeken átrakják a magyarokanizsai postát, szakadatlanul nyomoztak, de eredménytelenül.

A budapesti rendőrségtől a vidékre utazott Eperjessy kapitány. Cibor fogalmazó, egy segédtest és egy detektív, akik ma Aradra érkeztek, hogy ide is kiterjesszék a nyomozást.

A budapesti rendőrkapitány ma délután hosszasan tárgyalt Green Nándor tb. főkapitánnyal és Szél Ernő postafelügyelővel. Hogy mi módon vélik Aradon, vagy a környéken fölfedezhetni a kanizsai pénzeslevél tolvaját, azt a nyomozás sikere érdekében egyelőre nem árulják el.

Érdekesnek tartjuk ideírni egy ügyes rendőrtisztviselőnek az elbeszélését arról, miért nem foghatták el eddig a posta tolvajokat:

— Botrányos dolgok történtek a tolvajlás után is. Az, hogy a lopás a mozgópostán megtörtént, mindenesetre kellemetlen, de hát ez nem szokatlan. Már háromszor is megtörtént ilye ebben a hónapban. Hanem hogy a tolvajokat egy esetben sem bírták elfogni, az már botrányos dolog. Az ugyanis a hiba, hogy például Szeged körül a postalópást közel három hete elkövették, de egyetlen egy rendőrségnek, se a szegedi, se a budapesti rendőrségnek nem jelentették be. Hanem maga a posta nyomozott. Mozgósították a posta alkalmazottait, táviratilag értesítették rögtön az érintett városok postahivatalait. És a postások nyomoztak, nagy titokban, mert parancsot kaptak, aki bárkinek, még ha rendőrségnek is elárulja a „szenzációt“, hát az a szerencsétlen fegyelmi elé kerül.

— A posta napokig nyomozott. Minden eredmény nélkül, titokban mesterkedtek közel két hétig! A gyanus és a mozgópostával utazott vasutasokat letartóztatták, illetve vallatni kezdték. Persze ügyetlenül, nagyképűen ment minden. Senki ellen nem akadt bizonyíték. És szabadon engedték a gyanus, a meggyanusított postásokat és megtörtént az a rettenetes komikus dolog, hogy a gyanus postások — szintén nyomoztak... Mert az egész posta rémesen nyomozott.

— A postavezetők a budapesti és a szegedi rendőrséget csak akkor értesítették, amikor már ők lemondtak arról, hogy a tolvajokat elfogják. Összekuszált, zürzavaros adatokat adtak át a rendőröknek. Késő volt minden, a rendőrségnek az egy heti nyomozása is kétségbeesett erőlködés: mondhatni formális nyomozás volt. *Biztosra veszem, hogy a postatolvajokat nem sikerül elfogni.* Minden késő. A posta elrontott mindent. Hiába, most már akárhol nyomoznak. Aradon se sok eredménye lesz a vizsgálatnak.

Eljegyzés a törvényszék előtt.

A csunya leány és a nagylelkű pádlott.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 6.

Igazán különös ügyet tárgyalt szerdán a szegedi törvényszék. Egy legényember véletlenül megsebesített, örök életére nyomorékká tett egy leányt és a bírák előtt megígérte, hogy feleségül veszi a szegény leányt. Az eset előzményei ezek:

Lukács Jánosnak szép tanyája volt Dombegyházán. Eladta a tanyáját Gulyás Lászlónak. A múlt évben, szeptemberben hurcolkodtak az új tanyába Gulyások. Gulyás Péter 19 éves fia szénézett az új tanyában. Az istállóban ott meszelt a 16 éves, barna, szép Lukács Mariska. A fiu bement hozzá. Szénézett. Odament a jászolhoz. Vadászfegyvert talált a széna között a jászolba fektetve.

Kézbe vette a fegyvert. A esővet az ajtó felé tartotta. Az ajtóban állt a nevető leány. Eldördült a fegyver, a leány sikoltva az arcába kapott; majd véresen rogyott a földre. A sörétek az állába furódtak, összetörték az állkapcáját, a fogait, a szegény leánynak eltorzult az arca. A fiatal legény öngyilkos akart lenni, de megakadályozták; lecsillapodott akkor, amikor a súlyos beteg, véres leány megígérte neki, hogy nem haragszik rá.

A szegedi törvényszék szerdán tárgyalta ezt a szerencsétlen ügyet. Gondatlanságból okozott súlyos testisértséssel vádolták Gulyás Pétert. Beismerte, hogy bűnös volt. Vétkezett abban a pillanatban, amikor kezébe fogta a jászolba fektetett vadászfegyvert, hisz nem értett hozzá.

Lukács János, a leány atyja 6000 korona kártérítést követelt a legénytől, meg az anyjától, azért, amiért örök életére szerencsétlenné tették az egyetlen Mariska leányát. A leány sirt. A fiu is sirt. Majd így szólt a leányhoz, az apjához, meg a bírákhoz:

— No haragudjanak. Nem lesznek boldogok azzal a pénzzel. Mást mondok. *En elveszem a Mariskát, azért, hogy olyan az arca. Én elveszem, én tettem szerencsétlenné. Megpróbálom szerencsésé tenni. Feleségül veszem, de bizisten, csak leeszem a király kenyerét, kiszolgálom a katonaságot.*

Igy szólt a legény. A törvényszék bírái igen humanusan ítélték. Csak egy hónapi fegyházra ítélték a legényt, de az ítélet végrehajtását felfüggesztették, hogy ne gondoljon keserűséggel a történetekre, azaz a börtönre. Hogy feleségül vehesse a leányt.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151

Politikai titkok a király dolgozószobájából.

Justh Gyula kijelentései. — A király az önálló bankról.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Arad, május 6.

Érdekes és váratlan eseményekben gazdag volt a magyar politikusok audienciáinak mai első napja. Meglepő volt már maga az, hogy a király legelőször *Andrássy Gyula* grófot, a hatvanhetes minisztert fogadta. Ebből már sokan arra következtettek, hogy a király azonnal elutasította a 48-as miniszterium tervét. Csakhamar megváltozott azonban a hangulat. Kijött a király dolgozószobájából *Justh Gyula* és olyan kijelentéseket tett, melyek nagy öröme hangolták a függetlenségi pártot. *Justh* nyilatkozatai szerint a felség nem utasította el az önálló bank követelését, hanem a házelnök előterjesztései után kijelentette, hogy az előadottakat megfogja fontolni és csak alapos megfontolás után dönt.

Justh audienciájának híre nagy feltűnést keltett mindenütt. A házelnök este elment a függetlenségi pártkörbe, ahol délután tett kijelentéseit még érdekesebb dolgokkal töltötte meg. Elmondotta többek közt, hogy *Wekerle* a király előtt az önálló bankot Magyarországra nézve veszedelmesnek jelentette ki. Ez óriási kavarodást keltett a függetlenségi pártban, amely most nagy lelkesedéssel ragaszkodik álláspontjához. A királyi kihallgatások holnap folytatódnak *Zichy Nándor* gróf és *Szell Kálmán* audienciájával, de döntést a legközelebbi hetek aligha fognak hozni.

A nagyjelentőségű politikai eseményekről itt következik részletes tudósításunk:

Andrássy kihallgatása.

Már a legelső audiencia, *Andrássy Gyula* gróf belügyminiszter audienciája is meglepetést okozott politikai körökben. *Andrássy* audienciája nem volt benne a csütörtöki audienciák sorrendjében és ma reggelre csak egy-két lap, köztük az *Aradi Közlöny* is, kapta meg a belügyminiszter kihallgatásának hírét.

Az audiencia a király kívánságára ma délelőtt 11 órakor történt. A kihallgatás hírének különösen 67-es körökben kommentálták erősen és összeköttetésbe hozták a koronának azzal az elhatározásával, hogy a felség a kibontakozást 67-es bázisra kívánja helyezni.

Andrássy teljes egy óra hosszat volt a király dolgozószobájában és pontban 12 órakor hagyta el a várat. Ekkor a pénzügyminiszteriumba ment és ott *Wekerle* igazságügyminiszterrel több mint egy óra hosszáig tanácskozott. Azután a lakására ment, ahol az újságírók előtt ezeket mondta:

— Ofelsége meghallgatott: kérdést is intézett hozzám, ő maga azonban véleményt nem nyilvánított. A helyzetben változás vagy fordulat semmi irányban sem történt.

Egy újabb kérdésre ezt felelte *Andrássy*: — Semmi új momentumot nem látok a válságban és a helyzetet most sem látom kedvezőbb színben, mint eddig.

Andrássy kihallgatásáról egy estilap még a következőket jelenti:

A politikusok *Andrássy* kihallgatásának különös elhelyezését kétféleképpen kommentálták. Először azzal, hogy a felség ezzel akarta dokumentálni *Andrássy* 가능성을. A másik hír szerint a király kellemetlen hírt közölt *Andrássy*-val: azt ugyanis, hogy *Andrássy*-nak a kibontakozásról készített ismert memorandumát nem fogadja el. Ez a memorandum tudvalevőleg a katonai kérdések előterbe tolasával és a bankkérdés kikapcsolásával fuzió útján akart megegyezést teremteni. A memorandum sok kézen keresztül ment; hozzászólt *Aehrenthal*, *Schönaich* és hónapokig úgy volt, hogy a király nem akarja elfogadni. Az utóbbi hetekben azonban különösen a 67-esek lanszirozták annak a hírének, hogy a király elfogadja a memorandumot. A mai audiencia után ezt már nem tartják valószínűnek és azt hiszik, hogy a király épen azt közölte *Andrássy*-val, hogy tervéhez hozzá nem járulhat.

Desseffy Aurél gróf audienciája.

Andrássy után *Desseffy Aurél* gróf, a főrendiház elnöke jelent meg az uralkodó előtt. *Desseffy* gróf az audiencia előtt felkereste *Wekerle* Sándor miniszterelnököt s busz pereig időzött nála. A hozzá intézett kérdésekre a főrendiház elnöke nem adott érdemleges választ a sajtó képviselőinek.

— A becsületes magyar hazafi álláspontját fogom képviselni — mondta. Más felvilágosítást nem adhatok.

Fél egy előtt néhány perccel érkezett a gróf kocsiján a királyi várpalotába. A kihallgatás 1-kor kezdődött és egy óra hosszat tartott.

Az audiencia után az a hír terjedt el, hogy a felség a főrendiház elnökével határozott formában közölte, hogy a függetlenségi kormányalakítás tervét nem akceptálhatja. Ez a hír később valótlannak bizonyult. Maga *Desseffy* nem nyilatkozott az audiencián történetekről.

Justh a király előtt.

A harmadik és legnevezetesebb kihallgatás *Justh Gyula* képviselőházi elnöké volt. *Mig* *Desseffy Aurél* grófról köztudomású, hogy 6 a közös bank híve, *Justh*ot mindenütt, mint a bankönállóság legintenzívebb hívét és zászlóvivőjét ismerik.

Justh Gyula félkettőkor ment a királyhoz. A Ház elnöke délelőtt a képviselőházban volt, ahol számos látogatást fogadott. De szándékairól nem nyilatkozott bővebben.

— Minden készségemet felajánlom, — mondta — hogy minél előbb kijussunk a válságból. De az képtelen feltevés, hogy olyan megoldást terveznek, melynek a bank elejtése a feltétele. Ez a függetlenségi párt programja legfontosabb pontjának feláldozása volna. *Ilyen áron nem vállalhat a párt kormányt.*

(Mit mondott a király?)

Justh 35 percig volt a király dolgozószobájában. A kihallgatás után ezeket mondta az újságíróknak:

— Nem igaz ám, hogy a király már állást foglalt volna a bank dolgában. Szó sincs róla! Én nem tudom, miért irnak egyes lapok a

király merev álláspontjáról? A felség egyáltalán nem döntött még.

Arra a kérdésre, miképen történt a kihallgatás, Justh a következő igen érdekes dolgokat mondta:

— A király így szólott hozzám: Kérem tessék előadni a helyzetről való véleményét.

— Erre én elmondtam ismeretes álláspontomat, melyet már januárban kifejtettem. A király szívesen, udvariasan hallgatta véleményemet. Mikor pedig az ország tulajdonképpeni részének kedvéről beszéltem, hogy ugyanis az ország az önálló bank felállítását kívánja, a király megjegyezte: Sokan Magyarországon veszedelmesnek tartják az önálló bank felállítását.

Egy újságíró ekkor közbevetőleg azt kérdezte Justhtól, kik azok, a kik a felséget így informálták? Justh ezt mondta:

— Hiszen eddig mindenki, aki a király előtt volt, az önálló bank ellen nyilatkozott.

A házelnök ezután így folytatta:

— Ismétlem, beszélni sem lehet arról, hogy a király már állást foglalt. Előterjesztésem után ezt mondta:

— Megfontolom a dolgot, s csak azután határozok.

— Bámulatos — mondotta tovább Justh — hogy mi mindent irnak és beszélnek. Amikor annak idején a katonai kérdésekről esett szó, a király mindjárt az első alkalommal mereven állást foglalt. Most azonban egyáltalán nem tiltakozik az önálló bank ellen. Nekem tehát a legjobb, legkedvezőbb benyomásom van a helyzetről. Másrészt azonban úgy látom, döntés a közeli időben nem várható és úgy látszik, a válság hosszú ideig fog tartani.

— Megkérdeztem még a királytól, — végezte Justh — hogy érzi magát? A király azt felelte: Elég jó az egészsége, de fáradtnak érzi magát. Nem esoda: — tette hozzá Justh — a kor és a sok munka s most a sok kihallgatás! De a király jó szíven van és a kedve eleven.

(Ö. öm a függetlenségi pártban.)

Justh kihallgatásával és a mai audienciával igen hosszan foglalkozik a Hölő-csoport lapja, a „Magyarország”. Többek között így ír:

A királynak az a válasza, hogy meg fogja fontolni a dolgot, elsőrangú politikai esemény-számba megy, mert ez a kijelentés, azt a döntést, mely Bécsben április 24-én, szombaton Kossuth és Apponyi audienciáján a kormány lemondása előtt történt, egyszerűen hatályon kívül helyezi. Most a 67-esek egész mesterkedése kárba veszett. Nincs döntés, nincs elutasítás, mert a király elhatározása még függőben van. Justh mai kihallgatása után állíthatjuk, hogy a helyzet lényegesen javult. A kibontakozás reményei gyarapodtak. A függetlenségi párt ebből azt az impressziót meríti, hogy a királyval való egyetértő megállapodásnak utja nincs kizárva. Kivált ha sikerül a konkolyhíntókat eltávolítani. Abból, — írja másutt a Magyarország — hogy a király először Andrássyt fogadta, azt látják sokan, hogy a király az alkotmánypárt vezetésével óhajtja a kibontakozást. Mi ebben nem is kételkedünk. Nem titok, hogy a király a 67-es irányzatot

óhajtja, ha lehet. De a ki ismeri az ország hangulatát, az tisztában van azzal, hogy ez teljesen ki van zárva.

A függetlenségi képviselők is igen élénken pertraktáltak Justh kihallgatását. Mindenki kizártnak tartja már, hogy a közös bank híveivel lehetne tovább sikeres politikát folytatni.

Nagy vihar a függetlenségi pártban.

— Justh az audiencia titkairól. —

A nap eseményei után csak természetes, hogy igen élénk élet volt este a függetlenségi pártban is. Lázasan izgatottsággal várták Justh Gyulát, aki kevéssel hét óra után jelent meg a pártkörben. Nagy éljenzéssel fogadták és mindjárt körülvették. Eleinte azonban nem igen bátorzkodtak a politikáról kérdezni: azt várták, hogy Justh kezdje a politizálást. Justh viszont kérdezősködés nélkül nem akart nyilatkozni. Végre is Bakonyi Samu ezt kérdezte:

— Kegyelmes uram, mit tartsz a termésről?

Justh, aki a tréfát nem akarta elrontani, komolyan válaszolt:

— Hát bizony, a rossz hideg eső nem valami jót tesz a termésnek. Ideje volna, hogy melegebb napok jöjjenek.

A képviselők azonban erre már nem bírták türelmüket fékezni. Többen egyszerre megszólaltak:

— Kegyelmes Uram, nem a termést kérjük, hanem a politikát!

Justh mosolyogva kezdett beszélni:

— Hát kedves barátaim, ami az esti lapokban van, nem egészen fedi a történeteket. Nem is úgy mondtam, ahogy azokban van. A felség igen kegyesen fogadott. Mindjárt mikor beléptem leültetett és felkért, hogy mondjam el nézetemet a helyzetről. En rögtön belekezdtem és elmondtam mindent, amint szükségesnek tartottam. A király feszült figyelemmel hallgatta előadásomat és többször kérdésekkel fordult hozzám. Amidőn kijelentettem, hogy Magyarország tulajdonképpeni többsége az önálló bank mellett van és amellet ki is fog tartani, a király megjegyezte:

— De hiszen kérem, sokan vannak Magyarországon, akik az önálló bank felállítását egyenesen veszélyesnek tartják! Igy többek közt maga Wekerle miniszterelnök is, aki pedig egy elismert pénzügyi kapacitás.

Mikor Justh a király e szavait ismételte, óriási lármát tört ki. A képviselők hevesen abugolni kezdték Wekerlét és számos sértő jelzővel illeték. Ilyen kiáltások voltak hallhatók:

— Ez mégis csak botrány! Ez egy kétszínű játék! Wekerle eddig mindig mást mondott! Ő unszolt bennünket, hogy tartsunk ki az önálló bank mellett. Azt mondta mindig, hogy ő majd gondoskodni fog, hogy az önálló bankot minden gazdasági kár nélkül megcsináljuk.

— Wekerlével nem megyünk többet! Minden közösséget megtagadunk vele!

Ilyen és még ennél is erősebb kifejezések hallatszottak a miniszterelnök ellen. Justh csak nagynehezen tudott szóhoz jutni és így folytatta:

— Kihallgatásomon az összes függő kérdéseket megemlítettem: a katonai kérdéseket, a választói jogot...

Nevetve közbeszólt itt Csizmazia Sándor:

— Természetesen, rajongtál a pluralitásért?

Just mosolyogva szólt:

— Azt hiszem, a pluralitás hívei nem lennének nagyon elragadtatva attól, amit a felségének mondtam. A király mindvégig nagy érdeklődéssel hallgatta beszédemet és végül ezeket mondta:

— Nagyon, nagyon meg fogom gondolni, mielőtt dönteni fogok.

Justh impresszióit abban foglalta össze, hogy nézete szerint a válság igen hosszú ideig fog tartani.

— Nem hiszem, — mondotta — hogy a dolog számunkra rosszul állana. Ha egyet fogunk érteni és kitarunk álláspontunk mellett, úgy biztosan győzni fogunk.

Egy képviselő megjegyezte:

— Kegyelmes uram, nem lesz az baj odafönn, hogy te ilyen részletesen megmondottad az ott történeteket?

Justh: Nem hiszem. Szükségesnek és kíváncsinak tartottam ezt, hogy így mindazokat a hazugságokat megcáfoljam, amelyek az utóbbi időben nyilvánosságra kerültek. Tisztázni kell a helyzetet.

Ekkor valaki Andrássy audienciáját említette és azt mondta, hogy Andrássy talán már megbízatást is kapott.

— Nem hiszem — mondotta Justh. Különböző jön, ami akar. Ha mi együtt maradunk, úgy erősek leszünk és mindenkivel felvehetjük a küzdelmet.

Justh erre eltávozott a klubból a képviselők erős tüntetése mellett. Horváth János, a marosújvári képviselő távozóban szerényen megjegyezte, hogy talán mégse szabadna a bankkérdésben olyan intranzigens álláspontot elfoglalni. Erre megint zajos jelenetek támadtak úgy, hogy a fiatal képviselő a nagy felháborodás láttára jobbnak látta szép csendesen elhallgatni.

Az alkotmánypártban

Igen élénk élet volt ma este az alkotmánypártban is. Megjelent Andrássy Gyula gróf is, de szokott óvatos diszkréciójával ma sem mondott semmit a kihallgatásán történetekről. A képviselők Justhnak az esti lapokban megjelent nyilatkozatát tárgyalták. Többen kijelentették, hogy téves az a felfogás, mintha a király megjegyzései arra vallanának, hogy az önálló bank megvalósítása remélhető lenne. A király a nála járt vezető politikusokat mind egyforma kegyesen fogadta, mindegyik előterjesztésre azt mondta: „megfontolás tárgyává teszem”; ebből tehát nem lehet következtetni. Arra a megjegyzésre, hogy a függetlenségi párt az első audienciában Andrássy személyének előterbe állítását látják, a belügyminiszter lakonikus rövidséggel csak ennyit mondott:

— Hívtak, elmentem. Magam sem tudok többet.

Beavatott forrásból tudjuk, hogy az a hír, mintha Andrássy ma megbízatást kapott volna kormányalakításra, nem felel meg a valóságnak.

A legközelebbi kihallgatások.

Félhivatalosan jelentik: Az ezután következő kihallgatások gyorsabb menetben fognak

lefolyni és valószínű, hogy legnagyobb részük a napokban megtörténik.

Más forrás szerint *Fejérváry Géza* báró is holnap megy királyi audienciára. A király valószínűleg keddig marad Bécsben. Visszatérése után a német császár látogatását fogadja és a rövid tartalmu ünnepség lezajlása után újra a magyar politikai helyzettel foglalkozik.

Éjjel jelenti tudósítónk: A P. L. pozitív helyről szerzett értesülése szerint a kihallgatások sorrendje ez:

Pénteken: *Zichy Nándor* gróf, mint a néppárt tiszteletbeli elnöke és *Szél Kálmán*, az alkotmánypárt elnöke.

Szombaton: *Kossuth Ferenc*, mint a függetlenségi párt elnöke és *Tisza István* gróf, mint a volt szabadelvű párt vezére.

Hétfőn: *Khuen-Héderváry Károly* gróf és *Lukács László*, a király kipróbált 67-es emberei.

Az itt felsoroltak már megkapták az audienciákra szóló meghívókat.

Meghívókat nem kaptak még, de valószínűleg megfognak hivatalni:

Apponyi Albert gróf, *Zichy Aladár* gróf, *Hoitsy Pál* és valószínűleg *Batthyány Tivadar* gróf is.

Tervek és jövődölések.

Egyik esti lap írja: Ma már minden vonalon az a nézet általános, hogy a király mostani budapesti időzése alatt nem lesz döntés s ha az uralkodó később határoz is, csupán ideiglenes megoldásról lehet szó, mert sem a politikai helyzet, sem a pártközi viszonyok nem alkalmasak hosszabb időre való kibontakozásra. Az átmeneti kabinet feladata a választói reform megalkotása. S itt csak az a kérdés, ezt a kormányt az uralkodó a függetlenségi pártból küldi-e ki vagy sikerül-e az új pártalakulás és ezzel az új parlamenti többség létrehozása.

A függetlenségi párt hivatalos lapja, a Budapest ma feltűnő formában kiadott cikkben foglalkozik a válsággal a párt szempontjából s a többi közt ezeket írja:

A függetlenségi párt nem hajlandó kormányvállalkozásra másképpen, mint *határozottan körvonalazott feltételek mellett*. Most, amikor a válságból való kibontakozás kereséséről van szó, elsősorban azt kell eldönteni, hogy ideiglenes vagy pedig állandó kibontakozás kerestessék-e? Attól tartunk a fenforgó viszonyok közt, hogy állandó kibontakozás feltételeit ezidőszakra alig lesz lehetséges megtalálni és valószínűnek látszik, hogy csak ideiglenes megoldás módokat lehet és kell keresni. A függetlenségi párt jól tudja, hogy vezére, *Kossuth Ferenc* mindent, amit becsülettel és az elvek iránt tartózkodó hűség mellett lehet, megtesz a végből, hogy a megoldás lehető legyen. Arról is meg lehet és meg van győződve a függetlenségi párt, hogy vezére bármennyire is törekszik a megoldás után, ezt csak oly értelemben akarja, hogy ne hozzon a nemzetre semmi vereséget, megaláztatást, sőt csüggedést sem.

A Nap bécsi forrásból azt írja, hogy *Aerenthal* báró nem azért jött Budapestre, hogy a német császár bécsi útját ő felségénél előkészítse. *Aerenthal*nak szerepe van a magyar politikai helyzet kibonyolításánál is, mert Bécs nemcsak a választói jogot, de létszámemelést és rendkívüli hadi kiadások vállalását is követeli. A létszámemelés követelésénél a paktumra hivatkoznak, amely a viszonyok változtatva tért enged a katonai kérdéseknek. Azt mondják, hogy a külpolitikai helyzet követeli a hadsereg és a haditengerészet megerősítését.

A trónörökös szerepe.

A király budapesti utazása előtt egy óránál tovább tartó kihallgatáson fogadta *Ferenc Ferdinánd trónörökös*t. Erről a kihallgatásról a trónörököshöz közel álló „Vaterland” azt írja, hogy az a magyar válság miatt volt és teljes megegyezést hozott a király és a trónörökös közt. A király kifejezte azon óhaját, hogy budapesti tartózkodása alatt állandóan értesítsék a trónörökös a magyar helyzetről.

Milán király szerelmei.*

Találkozás Jevremovics asszonnyal.

A királyt a kapuban elérte *Vladics doktor* (*Georgevics Vladen dr.*):

— Felséged, az Istenért, mit csinál?

— Doktor, azt hiszem, hogy valami nagy szerencsétlenség fenyeget!

— Még egy? — kérdezte *Vladics szomorian*.

A király reá nézett és lassan, halkán, szagatottan így szólt:

— Igen. Nagyobb szerencsétlenség, mint bármely eddigi, ami ért. Az a nő, akit én lelkem egész melegevel, lángolásával szeretek életveszélyben van. Jöjjön ön, talán ön segíthet, ha még nem késő minden!

— Felség, az utcák telve vannak emberáradattal, egy lap különkiadását árulják, mely nyilvánosságra hozza felséged lemondását.

— Istenem, ha ő már olvasta!

— A király futva ment fel a lépcsőn:

— Jelentsen be a nagyságos asszonynak — mondta a szolgának és aggódva figyelte annak tekintetét.

— Lehetetlen, felség! Asszonyom bezárta szobája ajtaját. Nem fogad senkit.

A király egy ugrással az ajtó előtt termett s rettenetes erejével be akarta törni az ajtót, mikor hallotta, hogy az belülről nyílik: *Jevremovics asszony* állott a küszöbön, kibontott hajjal, halálsápadtan.

— Istennek hála, élsz — kiáltotta a király és magához akarta ölelni az asszonyt, de vissza kellett hátrálni, mert az asszony jobbkarján egy apró kutyát tartott, mely dühösen viasorította fogait a királyra:

— Az állatoknak jó érzékük van — mondta *Jevremovics asszony* és megismerik, hogy ki az ő gazdájuknak valódi ellensége.

Az orvos felé fordult:

— Jó napot, orvos ur. Kedves öntől, hogy ő felséget elkísérte, mert én valóban beteg vagyok! Ha ön jó akar lenni, menjen addig be a könyvtárszobába, míg én a királylal beszéllek, aztán kérni fogom, hogy vizsgáljon meg!

Az orvos némán meghajolt és kiment, betéve maga után az ajtót.

— Olvastad a leveletem? — kérdezte *Jevremovics asszony*.

— Igen, de...

— Nekem ez is elég. Istennek hála, van egy becsületes ember még, ki szavát megtartotta és átadta a levelet. Most már nyugodtan halok meg.

— Micsoda? Hogyan beszélhetsz ilyeneket? Hiszen csak most élhetünk igazi boldogságban.

— Hallgass ide *Aemilián*, maradj nyugodt, ha csak nem akarod, hogy kiszaladjak e házból és az utcán pusztuljak el.

— Mit mondasz, az Istenért? Eszednél vagy?

— Nem vagyok örült, mint te gondold talán. Az öngyilkosság szörnyű dolog, amivel nem szabad tréfálni. Én nem is csináltam soha érzelmeimből színházat. Én hozzád először úgy jöttem, mint hazám zsarnokához, kitől meg kell szabadítanom nemzetemet. És ekkor láttam először életemben nagy embert, benned, igazi, hatalmas férfiut, a zseniális uralkodót. Azért szerettelek meg, mert dacosan álltál szemben a világ legnagyobb császárával, mindenkiel — megszerettelek és a tied lettem. De mivé váltál? Arnyék-uralkodó, tucat-ember, öregedő, gyáva nyárspolgár lett belőled. Le rovent s'amuser, quoi?

Az asszony fölugrott a helyéről:

— Oh, te állat, te állattá lett félisten! A királyi palástot dobod el, hogy egy nő szoknyája mögé bujj. Amennyire szerettelek, annyira utálalak ma.

A király a szeretője lábaihoz omlott:

— Oh *Milka*, az Isten szerelméért, ne beszélj így! Szeress, szeress, nem akarok mást ebben az életben már, mint egy parányi szerelmet!

— Álljon fel, felséged! Undorral tölt el, ha egy férfi sir! Figyeljen reám. Tegyük fel, hogy megindulok kéréseire és a felesége lesz. Mi lesz a későbbi szerepem? A nép uj-

* Ujabb részlet *Georgevics Vladen dr.*, volt szerb miniszterelnök, szenzációs politikai regényéből.

jal mutat reám: Itt megy a kigyó, aki miatt tönkre megy az ország! Emiatt kapott szegény királyka szerelmi göresöket! És miből élünk meg? Talán te lovagló leckéket fogsz adni és én fiatalembereket fogok mulattatni, mondván nekik: Fiatalember, én királyilag tudok mulattatni, mert egy volt királynak vagyok a felesége.

— *Milka*...

— Hagyd, *Aemilián*! Kikből fog állni a mi társaságunk?

— Párisban fogunk élni.

— Lengyel, magyar és orosz kalandorok között? Aki talán még tisztelni is fognak minket, mint elsőrangú kalandorpárt.

A király egy cheque-könyvecskét húzott elő:

— Miért beszélsz így, *Milka*? Nézd e könyvecskét!

— Két millió! Honné ez az óriási összeg?

— Birtokaimra vettem fel.

— Párisban?

— Nem, *Vostockban*!

A nő undorral nézett a királyra. Csak ennyit mondott:

— *Pfuj!*

Levette az állványról a király aranykeretes képét és a földhöz vágta. Azután egy darab cukorra néhány cseppet öntött egy kis üvegből és kutyája szájába adta a cukrot. A kis kutya megremegett és mintha villám sújtotta volna, dögölten esett össze.

A király felugrott:

— *Milka*, az Istenért, mit tettél?

— Megmentettem attól, hogy kénytelen legyen egy szobában lenni az árulóval!

Elásott kincsek.

Megszökött a dánosi gyilkos fia. — Megkeresés az aradi rendőrséghez.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, május 6

Egy érdekes fiu országos köröztetését rendelte el most a soproni rendőrség. *Lakatos Pistának* hívják a 14 esztendőes gyermeket, aki a dánosi rablás egyik főbűnösének: *Lakatos Parnónak* a fia. A kis cigány fiu pincértanuló volt Sopronban, de kalandos vére nem hagyta őt sem nyugodni, s tegnap megszökött. Valószínűnek tartják, hogy a fiu *Keckemétre* szökött, ahol a Szentkirályi csárda mellett levő fasorban édesanyja nagy mennyiségű pénzt és aranyat ázott el. Ezt akarja a kis *Lakatos Pista* felkutatni.

A köröztetésről az aradi rendőrség ma a következő értesítést kapta:

A soproni rendőrség megkeresésére, *Lakatos Pista* cigány fiu, kit az országos gyermekvédő liga *Széchenyi-Oththona* Sopronban mint pincér tanoncot a helybeli *Pannonia* szállodában helyezett el, innen folyó évi április hó 29-én megszökött. *Lakatos Pista* 14 éves, alacsony termetű, fekete haju hosszukás barna arcú és barna szemű. Szökésekor pincér ruhát (fekete nadrág, fekete kabát és fekete kalapot) viselt. A fiu a dánosi rablógyilkosok családjából való. Valószínű, hogy *Keckemét* vidékére szökött, ahol az itteni beszélgetés szerint a Szentkirályi csárda mellett levő fasorban az édesanyja állítólag több ezerre menő bankót és aranyat ázott el, mely részben a dánosi, részben pedig a fülöpszállási bankrablásból származik. Megkeresem az összes társhatóságokat, hogy *Lakatos Pistát* nyomozzák és feltalálása esetén ide vissza kísértetni méltóztassanak. A keckeméti és keckemétvidéki rendőrhatóságoknak figyelmét különösen felhívom a fentebb körülményre, mert könnyen lehetséges, hogy a Szentkirályi csárda mellett levő fasorban a fiu édesanyja, aki jelenleg a márianosztrai fegyintézetben van *Lakatos Erzsi* néven elzárva, tényleg ázott el nagyobb összegű pénzt és aranyat. Az elásott pénz és arany közelebbi helyét a fiu megmondani nem tudta.

Abdul Hamid leánya.

A szép Adiléh rejtelmes tragédiája.

Abdul Hamid uralkodása alatt, szerelmi történet esett meg a Yildiz-kioszkban. Ez egy-magában is különösen hangzik, nehezen hihető, de mesészerűvé teszi még a történetet az a körülmény, hogy az eset hősnője az igaz-hívők urának leánya volt. A mese azonban valóban megtörtént, szomorú vége lett, mint ahogy minden megvalósult szép mesének szomorú volt a vége a „koronázott gyilkos” uralkodása alatt.

A szultán egy szeszélyes percében megengedte Adiléh leányának, hogy feleségül menjen gyerekkori játszópajtásához. Egy másik szeszély azonban a házasság boldogságát semmivé tette. Adiléhnek vissza kellett térnie a Yildizbe, s azóta nem látták többé! Hogy miért és hogyan halt meg, örökre titok. Tény az, hogy a palotában elterjedt Adiléh halálhíre. Dil-Feza nevű cirkasszai asszony volt a szerencsétlen Adiléh kincstárnoknője s ennek emlékiratait mme. Nouryéh Neyr-el-Nissa most nyilvánosságra hozta a „Figaro”-ban. Dil-Feza elmeséli a szultánleány szerelmi történetét:

Adiléh hercegnő szerelmi házasságot kötött, ez kétségtelen. Gyerekkora óta volt együtt egyik játszópajtásával, aki két esztendővel volt idősebb, mint ő. A fiú a főudvarmester fia volt és játszhatott a szultángyerekekkel. Mikorra Adiléh tizenkésztendő lett, szokás szerint fel kellett vennie a minden férfiszem elől arcát eltakaráó fátylat. Edhem, ez volt a fiú neve, azonban tovább is játszhatott véle. Az egész palota lázongott. Erre még eddig sohasem volt példa. Egy napon azonban hivatott a szultán. Legszebb ruhámat öltöttem magamra s így jelentem meg a felség előtt.

— Dil-Feza — így szólt — bizonyára csodálkozol, hogy Adiléhval kivélt tesztek s te is úgy hiszed, hogy a fátyolt neki is föl kellene öltetni, elzárkózni a férfiak pillantása elől, mint a többi asszonyoknak és leányoknak. Te is úgy hiszed, hogy rossz ha e gyermeket játszani engedjük azzal a fival. Halld azonban, Dil-Feza, szavamat: össze akarom házasítani majd őket, ha tetszést találnak egymás szemében. Az öz-mánoknál sosem történt még ilyesmi. De Adiléh az egyetlen ember, akit szeretek. Sokszor kérdeztem magamtól: nem hiányzik-e testemből a szív? Választ erre nem tudok. Ha azonban Adiléh kacagását hallom, akarom, hogy boldog legyen. Boldoggá tenni: ez egyetlen vágyam. Ez sikerül is majd nekem. Most pedig menj Dil-Feza és ne csodálkozz többé!

Egész testem remegett, szó nem jött számra. Ez a beszéd összetört. De oly boldog voltam! Nyugalmam nem volt a palotában, egyik szobából a másikba futottam, jobbról balra és balról jobbra és egyéb sem volt eszemben, mint Adiléh és Adiléh szerencséje. És ettől kezdve tudtam, hogy csak érette élek. Ő azonban nem is sejtette a nagy jövőt, amelyet számára készítettek.

Edhem úgy jött a palotába, mint annak előtte. Gyermeki játékokat játszottak a gyermekek. Később olvastak és zenéltek együtt s éltük dolgait beszéltek. Egyszerű tiszta örömeik könnyet fakasztott szememből. Hónapok multak, évek teltek. Adiléh nőtt, szép leánynya lett. Finomak voltak kezei, majdnem áttetszőek, karcsu, hajlékony a dereka. Csöndes, jóságos finom férfi lett Edhem.

A kettő egy mélységes harmonia volt. Napról-napra voltam beszédük tanuja, lelkük összeölekezését napról-napra néztem. Néha, ha elment Edhem, hozzám jött Adiléh, tér-

demre tette kezét. Szót sosem szoltam hozzá, kérdést sosem intéztem. Föl-fölemelte fejét, közömbös dolgokról beszélt, mintha álmodnék, aztán elhallgatott újra. Halottam, szíve mint dobog.

Tétlen életét folytatta a császári hárem. Üres, ostoba, rendszeres szertartások ezután is voltak, unalom és egyedüllét ölte a kadniákat, cselek szövésével mulattak a szolgák. Hercegnők születtek és hercegnők haltak. A városba küldték a beteg odaliskokat, ott érte őket a halál. Beteg asszony nem kellett a palotában, künn a gondozás hiánya megölte őket. Adiléh fölségesen nőtt. Érett asszonynak látszott, pillantása mélységes, finom volt piros ajka, bájos a teste.

A boldogságuk rövid ideig tartott. A szultán elvesztette a szívét. Elszakította egymástól a két szerelmest. És a szép Adiléh eltűnt az életből, amely olyan mámorosan szép ígéretek, boldog reménykedéseket tartogatott a számára...

A tébolydába hurcolt miniszteri tisztviselő.

Közbelpnek a jóbarátok.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, május 6

Mai számunkban megírtuk, hogy a földmívelésügyi minisztérium egyik előkelő tisztviselőjét, Beniczky Zoltánt, a szülei szombaton a lipótmizei tébolydába szállították. Egyik estilap azt írta, hogy a tébolydába hurcolt ember teljesen ép elméjű és csak családja üldözésének áldozata. A közlemény alapján, úgy a földmívelésügyi minisztérium tisztviselői, mint a tébolydába internált ember jóbarátai ma a rendőrfőkapitányságnál közbenjártak, hogy a szerencsétlen embert, ha elméje tényleg nincs megzavarodva, kiszabadítsák a kórházból.

Ma délelőtt — mint budapesti tudósítónk jelenti — Rákosi Endre dr. a Budapesti Hírlap munkatársa és Gleichman Lajos dr. fővárosi ügyvéd, Beniczky jóbarátai Boda Dezső főkapitánynál jártak. Arra kérték a főkapitányt, vizsgálja meg az ügyet és ha a tébolydába való szállítás körül tényleg szabálytalanság történt, intézkedjék Beniczky szabadonbocsátása iránt és a megtorló intézkedéseket tegye meg. A főkapitány megvizsgálta az iratokat és megállapították, hogy a tébolydába szállítás teljesen szabályszerű vizsgálat után történt, mert az orvosok konstatálták az elmebaj.

Beniczky a tébolydába szállítás napján, szombaton, amikor a rendőrségre hívták, egyik barátját, Bach Kálmán földmívelésügyi miniszteri tisztviselőt magával vitte, mert sejtette, hogy szülei zaklatják ismét. Amikor a mentőkocsiba hurcolták, arra kérte Bachot, értesítse az esetről Rákosit és Gleichmant. Gleichman dr. kiderítette, hogy Beniczkyt a családja tervszerűen behálózta, hogy ennek letétben lévő pénzéhez hozzájuthasson. Kiderítette, hogy Beniczky Zoltánnal a szülei ez évi január 12-én egy száztizenötezer koronáról szóló engedményokiratot irattak alá, amelynek alapján Beniczkynek a Magyar Jelzálog Hitelbanknál kezelt 200 ezer korona letétjéből az összeget felvették. Beniczky szülei a pénzt házipítésre fordították. A Maros-utcában most épül a ház, a fiatal Beniczky pénzén.

A földmívelésügyi minisztériumban nagy izgalommal várják a dolog további fejleményeit, mert lehetetlennek tartják, hogy Beniczkyt, akit ott teljesen ép elméjűnek tartanak, ok nélkül tébolydába zárják el.

Amiről beszélnek.

Fehérhaju regényhősök.

Még csak nem is ölelkezik majd
Sirunk fölött két rózsátó,
Amely kettészakadt szívekből
Egy éj alatt bimbózva nő.
Nem fonja együvé szerelmünk
Még az a hant se, mely lezár
Meghalni se lesz érdemes hát
Be kár érettnünk, ó be kár!

Makai Emil: ROMANTIKA.

Divatból kiment, avult forma: az írásművet verses idézettel kezdeni. De az a história, amely itt papírra kerül, szintén öreg, divathagyott. Öreg a hősei, s avult, hihetetlenül régi, szinte ismeretlenül öreg az, ami a magva: a romantika. Sárga papírra nyomott betűkkel, aranydiszes bőrkötésű könyvben még csak megjárna; de ujság-festékekkel, kilencszázkilencben, — roppant furcsa.

Talán a romantika fájának utolsó levelei hullottak le velük. Az utolsók, akik nem érezték banalitásnak, hanem komolyan vették a szót: szerelem a sirig; szenvedőn, de hűséggel.

Az ifju, amikor még ifju volt, Arad egyik legdélecegebb, eleven fiatal embere volt. Jókedvű, szép fiú volt, társaságbeli, ötletes. Szinte azt mondhatták: született.

A fiatal lányt — amíg fiatal volt — a város szépségei között is elsőkül emlegették. Még abban a megtört, beteges nőben, akit ismerősei az utolsó esztendőben láttak, föl lehetett fedezni azt a végtelen bájosságot, a hajdan ígésző vonásokat, amely akkor az övé volt.

S a fiatal ember belészeretett a lányba. A lány viszontszerette. És még se lehettek egymáséi. Mi volt az oka? Ki tudná azt megmondani? Szerelmesek titkainak csak maguk a gyontatói. Talán valami félreértés, — vagy csak talán a férfinak az az aggodása, hogy nem való a házaseletre.

A szerelemből, amelyről a fél város tudott, nem lett semmi. Így mondták. Pedig csak házasság nem lett. A szerelem megmaradt; néma pillantásokból, jelentéktelen szavakból táplálkozó szerelemnek, amely azonban elég erős volt, hogy egy hosszú életen megmaradjon a szíveikben.

Rohantak az esztendők, jöttek az ős szalak, jöttek a redők s velük egyre kellemetlenebb lett a magánosság. S az ifju, — nem is volt már akkor ifju, — nem nősült meg s a lány, aki könyökig vájkálhatott a házassági ajánlatokban, lány maradt.

S a késő öreg korban is, amikor a szívet minden érzés, minden gyöngesség ellen bekérgezi valami, megmaradt közöttük: ez a tiszta, szinte diákos érzés. Egy fájdalmas eset volt ennek a bizonyossága. A férfi már beteg volt, súlyos beteg, csak kocsin járhatott az utcán. Meghatározott utja volt a kocsinak. És utjában, egy utcán, mindig várta, nézte a nő: az öszülő, szenvedő nő. Egy ilyen alkalommal egy másik kocsi elütötte a nőt, aki hónapokig volt betege annak a halvány gyönyörűségnek, hogy őt láthatta.

A regény befejezése ép ilyen egyszerű. Négy-öt éve meghalt a férfi, s tegnap a nő. Pénteken temetik. A férfi meghalt egyedül, legényszobában, — s a nő halálába viszi magával a romantikus valamit, a hűséget. Az ilyen történeteknél lehetetlen költőt nem citálni. Azt a költőt, aki a magyar vers romantikusai közül az utolsók, de a

legtökéletesebbek egyike volt, s kinek ezt a sorát siríratnak lehetne vélni a két regényhős hamvai fölé: *Be kár érettük, óh be kár!*

Gyermekünnepély a városházán.

Megjutalmazott nevelőszülők.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 6.

Apró gyermekek zsibongásától volt ma hangos a városháza díszterme. Szegényes, de tiszta öltözetben vonultak fel a Fehér Kereszt védencei nevelő szülők felügyelete alatt, arra az ünnepélyre, amelyet most rendeztek első ízben, Andrassy Gyula gróf belügyminiszter rendelete folytán. A gyermekvédelem és az árva-gyermekek minél sikeresebb nevelése érdekében a belügyminiszter ugyanis ezentúl évenként díjakat ad azoknak a nevelőszülőknek, akik a legnagyobb eredményt érték el a nevelés körül. Ma osztotta ki az aradi telepbizottság az aradi nevelőszülőknek a díjakat és ebből az alkalomból gyűltek össze a gyermekek mintegy kétszázan nevelőszülőkkel együtt a városháza nagytermében, ahol délután öt órakor megjelent a telep-bizottság. A gyermekek „éljen”-nel és más üdvözlő kiáltásokkal fogadták az urakat, akik *Institoris* Kálmán telep-bizottsági elnök vezetése alatt jelentek meg. *Institoris* megnyitván az ünnepélyt, felkérte *Leitner* Ernő dr. főorvost, hogy ismertesse az összejövétel célját. *Leitner* mindenekelőtt kiszólitotta a három díjnyertes nevelő szülőt, akik gyermekeikkel együtt az emelvény elé sorakoztak. A főorvos szép beszédet intézett hozzájuk, amely után átadta nekik a díjakat.

Ozv. Andrassy Gáborné 15 koronát.

Koraszek Ferencné és Blachetta Agostonné 10—10 koronát kaptak. Az előbbi három gyermeket, az utóbbiak két-két gyermeket nevelnek a legszebb eredménnyel.

Az ünnepély a díjkiosztás után véget ért. Hasonló ünnepélyek lesznek megyeszerte, ahol a Fehér Kereszt egyesületnek telepei vannak. A vidéken ugyanis szintén több nevelőszülőt tüntetett ki *Leitner* Ernő dr. előterjesztésére a belügyminiszter részint oklevéllel, részint pénzjutalommal.

Összesen kétszázötven korona jutalmat szánt az aradi és aradmegyei telep nevelőszülőknek a belügyminiszter. A gyermeknevelés terén az aradi Fehér-Kereszt-egylet számottevő eredményt ért el. Összesen 2010 gyermeket tart el, amelyből 48 a lelenházban van, 254 aradi nevelőszülőknél, a többi pedig vidéken.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

* A farsang Párisban. Seholy a világon, még Olaszországban sem ülnek meg olyan fényes és annyi ötletességgel a farsangot, mint a világ fővárosában. Párisban. A farsang utolsó napján választják meg Páris királynőjét, aki a legszebb elarusító leány. Az *Uránia* színház mostani fényes műsorán szerepel az idei karneválnak legfényesebb jelenete, mikor Páris királynőjét mesés menetben száz és százezer ember között pazar várat ábrázoló kocsin az *Eliseé*-be viszik, hogy bemutassák a köztársaság elnökének. A tarka menetben fejedelmi díszítésű kocsikon nagyszerű csoportok láthatók. Egyik kocsin egy várat, a másik hadihajót, aztán repülőgépet ábrázol és mindegyik tele van festői csoportokkal. Az Opera-téren több száz-ezer ember szorong, — ami magában véve páratlan látvány. Páris királynője pedig — egy gyönyörű szép fiatal leány, — esőket dobál a lelkesülten éljenző tömeg felé. Ezért a látványért számtalan külföldi szokta felkeresni Párist, tehát olyan érdekesség, melynek megtekintésére seregestül tördül a közönség az *Uránia*-ba.

Embervadászat az esti korzón.

Merénylet a fővárosban.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, május 6.

Izgalmas bűncselekmények történtek ma este Budapesten egyik legforgalmasabb utcáján, a Nagykörút-utcában, amely az esti korzónak egy nagy részét alkotja. Egy házmeister agyon akarta löni a feleségét. Ebben azonban megakadályozták s miután a békés emberek élete ellen fordult, a köréje csoportosult tömegből egy kereskedő lelötte.

Az izgalmas embervadászatról ezt jelenti budapesti tudósítónk:

Ma este felé, öt és hat óra között a Nagykörút-utcában sok ezer ember csoportosult arra a hírre, hogy a 32. számú ház előtt egy ember agyon akarja löni a feleségét. A ház előtt egy fiatal asszony futkározott, sikoltózott s revolverrel a kezében üldözte a férje. *Boros Márton* házmeister. Néhányszor elsütötte a revolvért, de nem talált. Az asszony ekkor a lakásukba futott és belülről bezárta az ajtót. A férj, aki féltékenységi rohamában üldözte az asszonyt, egyszer belőtt a lakása üvegajtóján, de senkit se talált a golyó.

Az összeverődött tömeg rendőrt kiáltott s megjelent a helyszínen *Fejes István* fiatal rendőr, aki le akarta tartóztatni a merénylő férjet. Ez újból revolvért fogott, hogy lelője a rendőrt. *Fejes* dulakodni kezdett a merénylővel. Eközben a zajongó tömegből valaki kétszer elsütötte fegyverét s *Boros vértől borítva a földre bukott*. Egy golyó a mellébe fúródott.

A rendőrség vizsgálatot indított és megállapította, hogy *Hacsek Lajos*, nagykörút-utcai vaskereskedő lötte le *Borost*. *Hacseknek* üzlete van azzal a házzal szemben, ahol *Boros* házmeister. *Hacsek* elmondta, hogy amikor *Boros* a rendőrt le akarta löni, ő átadta revolverét a szorongatott rendőrnek. De az ezt mondta:

— Uram, nem tudok vele bánni. Lőjön maga erre az emberre.

Amikor láttam, — folytatta *Hacsek* a vallomását, — hogy a rendőr élete veszélyben van, hát *Borosra* lőttem.

A házmeister a Rókusba szállították. Sebe halálos.

HIREK.

A törökországi események.

Távirati tudósítás.

Arad, május 6.

Konstantinápolyból táviratozzák: *Husszein Hilmi* basa, az új nagyvezér, a következőképen alakította meg az új kormányt: *Sejk-ül-izlam*: *Sahib Mollah*, belügyminiszter a volt nagyvezér, *Ferid pasa*, igazságügyminiszter valószínűleg *Hakky bey*, tengerészeti miniszter *Arit Hikmet*, földművelési miniszter *Aristidi pasa*, külügyminiszter *Rifaat pasa*, kereskedelmi *Noradunghian*, hadügyi *Salih pasa*. Igazságügyminiszterre egy ifju-török képviselőt, *Nailt* nevezték ki. Kivüle még *Rifaat* és *Aristidi* is az ifju-török párt-hoz tartoznak.

Szalonikiból táviratozzák: *Abdul Hamid* a legutóbbi napok izgalmai után visszaverte nyugalmát. Szó sincs arról, hogy *Monasztirbe* szállítsák. Az a hír, hogy a szalonikiai szegényeknek kétezer fontot adományozott volna, nem igaz.

Konstantinápolyból táviratozzák: A városban teljesen helyreállott a rend és a nyugalom. *Sefked* generalisszimus igen erőiesen öröködi a város békéje felett.

— A bolgár király *Szentpéterváron*. *Pétervárról* táviratozzák: *Ferdinánd* király március végén Pétervárra érkezik, hogy jelen legyen *Sándor* cár emléksobrának leleplezésén.

— *Barabás Béla* audienciája. Több lapban, így az *Aradi Közlönyben* is megjelent az a budapesti távirat, hogy *Barabás Béla* is ama politikusok között van, akik meghívót kaptak a felségtől. *Barabással*, aki ma este Aradra érkezett, alkalmunk volt beszélni. *Barabás* kijelentette, hogy az audienciáról eddig nincs tudomása, mert meghívót még nem kapott.

— A Szent-István társulat közgyűlése. Fővárosi tudósítónk jelenti: A Szent-István társulat ma tartotta 55-ik rendes közgyűlését, melyen *Apponyi Albert* gróf, *Zichy Aladár* gróf miniszterek, *Városvy Gyula*, *Majláth Gusztáv* gróf, *Radnai* és *Párvy* püspökök jelentek meg. A közgyűlésen *Majláth* elnökölt. A közgyűlés a társulat alelnökévé *Giesswein Sándor* kanonokot, országgyűlési képviselőt választotta meg.

— Kitüntetett zenetanár. Fővárosi tudósítónk táviratozza: A király *Koessler Jánost*, a budapesti zeneakadémia nemrég nyugalmába vonult kitűnő professzorát a harmad osztályú vaskorona-renddel tüntette ki.

— A Kossuth-szobor alapozása. Tegnap számunkban megemlékeztünk arról, hogy a Kossuth-szobor földmunkálatát szombaton kezdi meg. Örömmel értesültünk arról is, hogy az aktust a Kossuth-asztaltársaság fogja megkezdeni. *Lelkes* és fáradhatlan elnökének indítványára kimondta, hogy az első földet a tagok fogják a szobornak szánt helyről kiemelni. Büszkeséggel tekinthet e lelkes csapat csendes munkálkodására s a szombati jelenet érdemes, hogy e hazafias társaság, e münél való utolsó ténykedésében megörökíttessék. Mint értesülünk, a gyűlekezés szombat délután 4 órakor lesz a Milleniumban, ahonnan testületileg vonulnak a szobornak szánt helyre.

Az érdekes aktusra a következő meghívást teszi közzé a társaság:

Tagtársaink! Tíz esztendő törekvés, buzgó kitartás után az ígért földéhez értünk, látjuk hajnalhasadását honfi szívünk lőn óhajtott napjának, alapozzák *Kossuth Lajos* szobrát, állani fog ércebeöntött hirdetője örökös hálánknak és hódolatunknak, időtlen-időkig. *Tagtársaink!* Mint kezdettől egybe forrottunk magasztos feladatunk teljesítésében, hogy a szükséges pénzalapot megteremtjük, legyünk együtt és egyek az alapzat földmunkálatának megkezdésénél is! Jöjjetek el szombat délután 4 órakor a Millenium-sörházba, s onnan testületileg vonulunk a helyre, ahol elnökünk, az alap első ásó földjét kiemeli követni fogjuk lélekemelő példáját. Városunk közönsége, melynek lelkesedése és áldozatkészsége volt örökbuzgó forrása munkálatainknak, joggal tarthat igényt, hogy mint eddig is, részeseinkké váljon, szívesen látjuk, legyenek üdvözölve. Ott legyünk mindannyian! Az elnökség.

— Jubiláló aradi nyomda. Intim ünnepség folyt le ma az aradi román püspökség székházában. A román püspöki nyomda ugyanis most töltötte be fenállásának harmincadik esztendejét s ez alkalomból az aradi nyomdatulajdonosok *Boros János*, az *Aradi Nyomda Részvénytársaság* cégvezetője vezetése mellett tisztelegtek úgy *Pap I. János* püspöknél, mint *Lázár Cornel* nyomdavezető lelkésznel. *Boros* meleg szavakban tolmácsolta az aradi nyomdatulajdonosok jókívánságait. A püspök ezt hálásan köszönte meg.

— **Sirkőavatás.** Kegyeletes, meleg ünnepély színhelye volt ma az aradi zsidótemető. Néhai Deutsch Bernátnak, az aradi zsidóhitközség országos hírű elnökének síremlékét avatta fel az elhunyt családja. A sírnál Nemess Zsigmond dr. hitközségi elnök meleg szavakban méltatta az elhunyt maradandó becsű működését, önzetlen és eredményes fáradozásait, nagy emberbaráti szívének örök emlékü alkotásait. A közönséget könnyekig megindító beszéd után Szmétana Dezső főkántorhelyettes gyászimákat adott elő meleg érzéssel.

A kegyeletes ünnepélyen a család összes tagjain kívül jelen voltak a hitközség és szent egyület részéről: Nemess Zsigmond dr. hitk. elnök, Ottenberg Tivadar hitk. elnökhelyettes, Fleischer Sámuel dr. szentegyleti elnök, Weisz Dávid alelnök, Vajda József hitk. jegyző, Holländer Ignác, Assaai József, Braun Mór, Glück Károly, Landauer Sámuel, Weinberger János, Klein Ignác, Hegyi Albert, Glück Dezső, Singer Adolf, Weisz Márkus, Csillag Lajos hitk. és szentegyleti előjárók és a megboldogult Deutsch Bernátnak számos tisztelője.

— **Halálozás.** A következő gyászjelentést kaptuk: „Özv. Bing Bernátné született Löwenbach Julia ugyasját mint családja nevében fájdalommal tudatja szeretett nővére Löwenbach Emmának május hó 6-ik napjának délelőtti 8 órákor hosszas szenvedés után bekövetkezett halálát. Temetése a Deák Ferenc-utcai 30-ik számú gyászházból május hó 7-én délután 4 órákor menend véghez. Áldás és béke hamvaira!”

— **Nyolcmillió kölcsön** Sulkovszky hercegnő birtokára. Egy budapesti lap írja: Sulkovszky hercegnő, aki nemrég vált el férjétől, Tagányi Sándor dr.-tól, óriási kiterjedésű aradmegyei birtokára már régóta szeretett volna nagyobb, közel tízmillió kölcsönt. A tárgyalások két nagy fővárosi pénzintézettel heteken át folytak, de végül is hajótörést szenvedtek, mert részint nem sikerült súlyos jogi nehézségeket leküzdeni, részben pedig azért, mert a két intézet nem tudott egymással békés úton megegyezni. A tárgyalások félbeszakítása után a hercegnő megkezdte a tárgyalásokat a bécsi Unionbankkal. Ugy halljuk, hogy ezek a tárgyalások eredménytelenül jártak, amennyiben a bécsi Unionbank a hatalmas birtokra, főleg az értékes erdőállományra **nyolc millió koronás kölcsönt adott**, melynek jelentékeny része jelzálogkölcsön. A bécsi Unionbank a jelzálogkölcsönt a Magyar Jelzálog-Hitelbank útján fogja folyósítani, míg a fára a pénzt a bécsi Holzhandels-gesellschaft adja. Mivel azonban a Magyar Jelzálog-Hitelbanknak nincs elég pénze ahhoz, hogy ilyen millió üzleteket tudjon lebonyolítani, a szükséges tőkét a bécsi Unionbanktól fogja kölcsönkapni.

— **Megégett gyermek.** Halálos kimeneteli szerencsétlenség történt az Arad szomszédságában lévő Fakert községben. Argyelán Simon községi gulyás míg napi munkáját végezte, Riszta Péter nevű 1 és háromnegyed éves gyermekét a szobába zárta, s midőn a szülők a munka után hazamentek, a gyermeket teljesen összeégették találták.

— **Eljegyzés.** Kera János borosjenői földnagyból eljegyezte Láza Cornélia kisasszonyt Galsárról. (Minden külön értesítés nélkül.)

— **Kell Manó cég ajánlja** hírneves ke Lengyeharist és ruhadis remekét. Telefon szám 673.

— **A fakerti jegyzőválasztás.** Rácz Márton fakerti körjegyzőnek Mondorlakra történt eltávolítása folytán megüresedett fakerti körjegyzői állásnak választás útján leendő betöltése folyó hó 8-án lesz. A közvélemény Bernáth Ferenc jelenleg fakerti h. körjegyző mellett van, akinek megválasztása így valószínű.

— **Felrobbant dinamitgyár.** Berlinből táviratozzák: Az allendorfi dinamitgyár felrobbant. Öt munkás, aki a gyárban tartózkodott, meghalt. Egy súlyosan megsebesült. A többiek éppen ebédelni voltak és így menekültek meg.

— **Téli idő májusban.** Különös napok köszöntöttek ránk. Zimankós, hideg, szeles téli idő van, amely a legszebb hónapnak, májusnak első napján kezdődött. Azóta folyton fokozódó hidegség uralkodik. Arad környékén és a megye több helyén nagy jégeső volt, amely kárt tett a vetésekben, gyümölcsfákban. Az ország sok helyéről kapunk hasonló jelentéseket: Barcsról írják: A tegnapi vihar alkalmával a vidéken több, mint 12 helyen csapott le a villám. Emberéletben nem történt kár; nagyszámú háziállatot azonban elpusztított. — **Szikszóról** táviratozzák: Négy napon át tartott folytonos esőzések következtében a Vadász-patak anynyira megáradt, hogy Kupa és Alsóvadász község határait elöntötte.

— **Felszólalás az italmérési ügyek ellen.** Az 1899. évi XXV. t.-c. 17. § a értelmében Aradvármegye területére alakított italmérési illeték felszólamlási bizottság az írásban beadott felebbezések elintézése végett f. évi május 10-én és következő napjain mindenkor d. e. fél 10 órakor a vármegyeház kistermében ülést tart.

Sorra kerül: május 10-én: Ó-Paulis, Új-Paulis, Rossia, Soborsin, Szabadhely, Szentleányfalva, Szorosság, Zsigmondháza, Iltyó, Kujed, Ménes, Odvos, Pernyest, Petris, Gavosdia, Fakert, Dumbrovica, Berzova, Kuvin, Nagykamrás, Monyásza, Boncesd, Pajsán, Vaszoja, Fényes, Brusztur, Vidra, Tisza, Kisindia, Krokna, Kishalmagy, Algyest, Kisjónó, Megyesegyháza, Szemlak, Kurtics, Fekete-Gyarmat, Miske. Május 11-én: Nagyzerind, Ottlaka, Sikló, Cs.-Simánd, Szapáriliget, Új-Fazekas-Varsánd, Ó-Fazekas-Varsánd, Almáskamarás, M.-Bodzás, Bokszeg, Felménés, Gurba, Kerülös, Repszeg, Sikula, Tancz, Agris, Galsa, Kovaszinc, Pankota, Magyarád, Ternova, Világos, Zaránd, Apáti, Barakony, Bélzerind, Csermő, Talpas, Válás, Május 12-én: Nadalbist, Mikalaka, Kocsuba, Székudvar, Erdőhegy, Nagyhalmagy, Magyarpécska, Mácsa, Oszentanna, Ujszentanna, Borosjenő, Elek, Ó-Pécska, Buttyin, Máriaradna községekből beadott felebbezések. A bizottsági tárgyalások nyilvánosak, ezért azon a felebbezők érveiket előszóval is előadhatják.

— **Razzia.** Az új folyamán Aradon a rendőrség razziaát tartott, amely alkalommal néhány gyanús szállodában több férfit és öt kalapos dármat fogtak el. A hölgyek aradi illetőségűek és a rendőrség randevu-szállodákban gyakran fogta már el őket.

— **A magyar ásványvizek** tavaly újlag egy nagy hírre szert vízzel szaporodtak. T. i. a Bihari helyi érdekű vasutak r.-t. Biharmegyében, Paptamási állomáson új kutat furatott, amely 276 mélységnél magától feltörő vizet adott. Ezen vizet Lengyel Béla dr. min. tanácsos, egyet. tanár elemezte. Ez arra a frappáns eredményre vezetett, hogy a kut egyikét adja a legnagyobb lithium tartalmú ásványvizeknek. Azonkívül nagy mennyiségben natriumot és magnésiumot tartalmaz és a nagyobb kötött szén-savtartalmánál fogva igen kellemes üdítő ize is van. De a víz kórházi kipróbálása csodás gyógyeredményeket hozott, különösen krónikus bajnál, hólyag és veselobnál, valamint diathézisnél, vesekőnél, vesehomoknál, köszvénynél és asztma bronchialisnál. Mint értesülünk, a gyógyvizet, amelyet a r.-t. a szenvedő emberiség érdekében Paptamási Lithium gyógyviz elnevezéssel hozott forgalomba, úgy az orvosi, valamint a nagy közönség körében igen nagy közkezdveltségnek és elismerésnek örvendő és fentemelt betegség esetében gyógyhatása fényesen bevált.

— **Köszönetnyilvánítás.** Néhai Deutsch Bernát sírkövének felavatása alkalmából a „Sínlőkháza” alap javára a következő nemesszívű kegyeletes adományok folytak be: özv. Deutsch Bernátné 50 K, Deutsch Bernát családja 50 K, Deutsch Sándor 20 koronát. Ezen adományokért köszönetét fejezi ki az elnökség.

— **Központi Orfeum Kabaretben,** ma pénteken az első intim-estély kiváló programmal. Ezen az estélyen, — mely *Folies Caprice* jellegű — hölgyek is részt vehetnek. 1881

— **Tulzsufolt raktár** miatt minden a raktáron levő összes ékszereimet, arany és ezüst, valamint acél különlegességi férfi és női óráimat, láncok, gyűrűk, karperecek, valamint óriási valódi ezüst áru raktáromat u. m. tálcák, kosarak és sok száz más darabok, nemkülönb — elsőrangú nehéz tüzi ezüstölt „Chinai ezüst” áruimat beszerzési áron árusítom. A n. é. közönség szíves látogatásáért esd Weinberger Ferenc Arad, Andrassy-tér 20. 1445

— **Francia likőrök** legbiztosabb készítésére, — házilag — a likőr aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 171

TARKASÁGOK.

★

(A hagyomány.) A napokban elhunyt egyik aradi polgárról beszélgettek ma a társaságban.

— Szegény, nagyon derék, nagyon jószívű ember volt, — mondta valaki.

— Jószívű volt?

— Bizony, mindenét az aradi árvaházra hagyta.

— Ugyan. És sok volt neki?

— Elég sok.

— Mégis mennyi volt? Mennyit hagyhatott az árvaházra?

— Öt apró gyereket.

★

(Csak röviden.) Ez a történet egy aradi borbélyegérről, meg egy ideges vendégről szól. Az ideges vendég, aki már végigjárta valamennyi fodrászműhelyt, betért az egyik külvárosi borbélyhoz. Leült és kezébe nyomták a Mátyás Diákot, a borbélyok leibzurnálját.

— Haját vágni, avagy borotválni parancsol? — kérdezte a tulságosan fecsegő természetű segéd.

— Haját vágni.

A legény hozzákezdett a munkához és a beszélőhöz. Elkezdte mesélni, hogy vasárnap ismét találkozni fog Juliskával, akit ő imád. Az ideges vendég azt kérdezte önmagától: „Van nekem ehhez valami közöm?” Azután ránézett a segédre és haragosan ezt mondta:

— Csak röviden.

A segéd buzgón dolgozott, de buzgóbban fecséget. A vendég most már dühösen mondta:

— Csak röviden.

Pár pernyi szünet. Akkor a segéd ismét elkezdte a Juliska történetét. Az ideges ember most már ordítja:

— Ember, nem hallja, hogy röviden.

De most már a segéd kerekedik felül, amikor sértődötten felel a billárdgolyó formára megkopasztatott fejű vendégnek:

— De nagyságos ur, hova kívánja még rövidebben. Nullás géppel vettem le a haját, annál rövidebbre már nem lehet.

★

(A szép asszony.) Napokon keresztül tartózkodott az egyik aradi szállóban egy karcu, magas nő. Valamelyik hölgybarát vendég állandóan

Megérkeztek Jégszekrények
a legjobb és legszebb
melyek kevés jéggel kitűnően hűtenek.

Szabó Albert 3 Felső József főherceg udvari szállítója, üveg, porcellán, lámpa és konyhaberendezési cikkek raktára Arad. — Telefon szám 239. 1393

érdeklődött iránta. Ma is megkérdezte a szálloda pincéjétől:

— Hova lett az a szép nő. Tegnap óta nem láttam. Talán elutazott?

— Részben, — volt a rövid válasz.

— Hogy-hogy részben? Hogyan lehet egy nőnek részben elutazni?

— Hát úgy — felelte az indiskrét pincér, — hogy a szekrényben felejtette a fogát, a haját és a koblét.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, május 6.

Amerika 1/2-el magasabb. Kínát mérsékelt, vételkedv gyenge. 5 ezer métermázsra 5—10 fillérrel olcsóbb. Az arak 50 kilonként számítva:

	Deli zárlat	2 órai zárlat
Tengeri májusra	7.56—7.57	7.53—7.54
Buza májusra	14.17—4.18	14.13—14.14
Buza 1909 októberrel	11.79—11.80	11.76—11.77
Rozsa októberre	9.27—9.28	9.25—9.26
Zab októberre	7.36—7.37	7.34—7.35

Zárul 5 órakor.

Osztrák hitelre-zvény	...	...	64.50
Magyar hitelre-zvény	...	...	754.50

IDEGENEK ARADON.

— Május 6. —

Fehér Kereszt szálloda. Deutsch Oszkár gyáros Bécs. — Resch Arthur utazó Budapest. — Csiesáky József kereskedő Budapest. — Stigner Dezső utazó Bécs. — Novotny György százados Arad. — Róth Mór utazó Budapest. — Fenyő Gyula utazó Budapest. — Brand Miklósné utazó neje Ujpest. — Weigl Henrik utazó Budapest. — Özv. Sükö Hedvig birtokosné Szeged. — László Jakab utazó Szeged. — Schenk Gyula utazó Bécs. — Boskori Ernő utazó Budapest. — Vadász Zsigmond utazó Budapest. — Klein Henrik utazó Budapest. — Lakos Béla utazó Budapest. — Silberer Béla utazó Budapest. — Halyas Lajos dr. ügyvéd Medgyes. — Lonszky Aladár hadbíró Temesvár. — Köncs Béla utazó Bécs. — Schwenda Ferenc utazó Budapest. — Riemer Samu utazó Budapest. — Wemer Miksa kereskedő Bécs. — Schvarcz Dezső utazó Frankfurt. — Róth Gyuláné bíró neje és unokája Pécs.

Központi szálloda. Raer Ferenc utazó Budapest. — Markusz István hivatalnok Magyarán. — Weisz Kálmán utazó Budapest. — Horváth D. ügyvéd Budapest. — Singer Miksa utazó Budapest. — Domány Antal utazó Budapest. — Veszely Péter építő Brád. — Grün Zsigmond utazó Budapest. — Koós Mór utazó Budapest. — Amth Gusztáv utazó Győr. — Steiner Jenő utazó Budapest. — Hesz Péter utazó Temesvár. — Pálmay Antal utazó Pancsova.

Pannónia szálloda. Hut Lázárné jegyzőné és leánya Apáti. — Meier Tobak utazó Csernovitz. — Vásárhelyi Ignác kereskedő Bánhegyes. — Norman József utazó Budapest. — Petrucz János jegyző Kisjenő. — Weiszberger Jakab utazó Temesvár. — Tibold L. Bécs. — Ince Ferenc urasági inas Daróc. — Péchy Kálmán gróf földbirtokos Tiboldaróc. — Kerekes Ferenc titkárs Tiboldaróc. — Csillag Aladár ügyvédjelölt Borosjenő.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1909. május 7-én, pénteken:

1. Szerelmes fodrász. Bohózat. — 2. Templomfosztogatók. Életkép. — 3. Farsangi álarcosok. Természet után. — 4. Az emberbarát. Bohózat. — 5. A zsonglőr. Színes látványosság. — 6. Bioma. Természet után. — 7. Üveggyártás. Természet után. — 8. Mezőgazdaság Ausztráliában. Természet után.

9. A városban étkezem.

Bohózat. Irta: Bisson. Párisi művészek előadásában.

Előadások délután 6, este fél 8 és 9 órakor.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadások alatt a ca. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Cukrászda.

Kedden és szerdán, május 11. és 12-én

A francia forradalom.

Irta: Pekár Gyula. Felolvasa: Hunyady József, az aradi Nemzeti Színház művésze.

MEGLEPŐ SZINTE CSODÁLA
TÖBBSZÖR GYÖGYEREDMÉNYEKA

APTAMÁSI

LITHIUM-GYÖGYVÍZ

*zel gyomor, vesé-hólyag és
bélbántalmaknál vala-
mint asthma, bronchiale,
köszvény és húgysavas
diathesis eseteiben.*

KAPHATÓ: Nagy Farkas
és Fejér Gyula cégeknél
5841 Aradon.

Szívesen a hüvelyek nagy választékban.

Naponta többször frissen pörkölt kávé

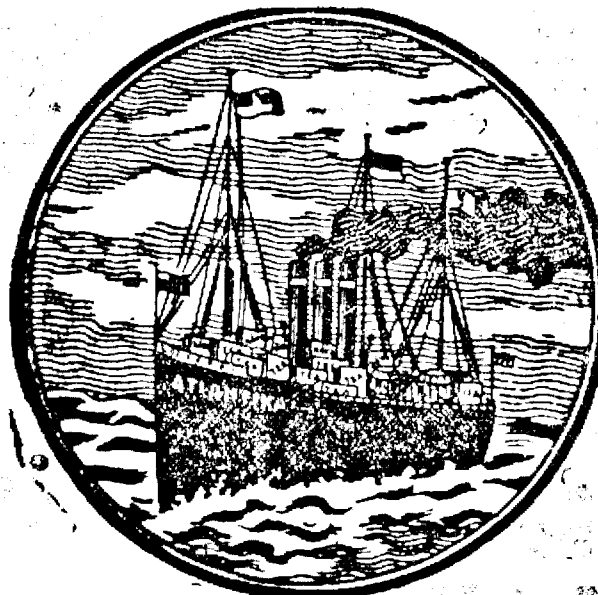
fűszer és illatszer KÁROS
SZAGÁTÓL mentesen

Csakis az

Atlantika

kávé és tea behozatalnál
kapható.

Villanyüzemű kávépörkölőnk mű-
ködésben látható a kirakatban.

Arad, Andrassy-tér 20. Fischer Eliz-palota.
Városi és megyei telefon 609.

Napoleon

Irta: Fodor Sándor.

Előszót irt hozzá: Marczali
Henrik.

Ára: negyedréti, albumalaku di-
szes kiadásban, fűzve 8 korona.
Ugyanaz, diszesen bekötve 10 kor.

Egész könyvtárt tesz ki a Na-
poleonról szóló külföldi iroda-
lom, de magyar nyelven most
jelenik meg először ennek a cso-
dálatos embernek a története.
Mindvégig rendkívül érdekes és
tanulságos olvasmány a felnőt-
teknek éppen úgy, mint az éret-
teb ifjúságnak, mert Napoleon
életpályája a legszebb, a legér-
dekesebb és a legtanulságosabb
történetek egyike. — A könyvet
16 mellékleten Meissoniér, Dela-
roche, Verescsagin, Gerard, stb.
képei díszítik.

HERCZEG FERENC
új könyve

SZERELMESEK

ÁRA: fűzve 4 korona.

Diszkötésben 6 korona.

HERCZEG FERENC két művészi elbeszélését
foglalta a közös cím alá, az egyik: Huszti
Huszt; a másik: Férő hűség. Az egyiknek vi-
dám, csipős humora és a másiknak finom,
szelíd melancholiája pedig Herczeg Ferenc pá-
ratlan művészetét más és más oldalról mutatja.

Kaphatók:

KERPEL IZSÓ

könyvkereskedésében

ARADON, Andrassy-tér 20.sz.

(Fischer Eliz-palota.)

Parket viasz és pasta
tükörfényes parket nyeréséhez.

MOLYOK ELLEN

LEGBIZTOSABB SZER A
VOJTEK ÉS WEISZ-FÉLE

ÉVEK ÓTA KIPRÓBÁLT
MOLYPUSZTÍTÓ

— 50, 1.—, 2.— KORONÁS
EREDETI DOBOZOKBAN.

LEGUJABB FRANCIA ILLATSZER UJDONSÁ-
GOK, HÖLGYPOROK, SZAPPANOK, FOGPO-
ROK, FOGCREMEK, FOGVIZEK, FOGKEFÉK,
!!!! SZIVACSONK, stb. NAGY RAKTÁRA. !!!!

201

Tyúkszemétől

mindenki megszabadul a Hajós-féle Anagallin használata által, nem piszkít, nem ragadós, kezelése igen egyszerű. Ára egy üvegnek utasítással együtt 70 fillér.

Láb és kézizzadás

azonnal és teljesen elmúlik, ha az izzadó részeket „Peppo“-val ecseteljük. A mirigyeket kiszárítja, a váladékot megszünteti és tökéletesen szagtalanítja. — Egy üveg ára utasítással együtt 1 korona.

Poloskák

kiirtása a legmegfelelőbb módon és teljesen „Phenolsav“-val eszközölhető. A butorokat nem rontja, a poloskáknak még a petéit is kiirtja. Szaga nem kellemetlen s kezelése rendkívül egyszerű. — Egy üveg ára 70 fillér.

Hajvesztő

„Depilator“. E csodahatású szerrel minden oly helyről, ahol a hajnöves alkalmatlan, mint az arc, nyak, kezek, azt egy pár perc alatt minden fájdalom nélkül eltávolítja. — Ára utasítással együtt 1 korona.

Ideális

legjobb, legtartósabb gummi óvszer a „NITER“, a világ legjobb preservatíva. — 6 darab egy eredeti dobozban 2 korona.

Fenti szerek kaphatók az egyedül készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárban ARAD,
Andrássy-tér 22. sz.
a megyeházzal szemben. —

Városi és megyei telefon 250. sz.

Költözködők
figyelmébe!

Éliás Lipót fia butorszallító cég szakavatott emberek alkalmazása és teljes jótállás mellett elvállal mindenféle költöztetéseket helyben és vidékre, nyitott és belül kárpitozott 6, 8, és 10 méter hosszúságú zárt butorszallító kocsival. 1305

Tisztelettel

ÉLIÁS LIPÓT FIA

butorszallító

Arad, Petőfi-utca 4. sz.

Hentesek, mészárosok,
vendéglősök figyelmébe!

Ajánlom kipróbált szerkezetű, szabaddalmazott

jégszekrény

raktáromat.

Tervezek és készítek sörkimerő szekrényeket szén-sav- és légnomással.

Husserl Manó

jégszekrénygyár 1141

Arad, Szt.-Pál-utca 11. sz.

Árverési hirdetmény.

Borossebes község volt urbéresei nevében alólirott, ezennek közhirre teszi, miszerint Borossebes község volt urbéreseinek tulajdonát képező kótánya f. é. május 17-én a község-vezetés tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek 3 (három) egymás után következő, esetleg egy évre is, haszonbérbe adatni fog.

Árverési föltételek a fölloított lakásán betekishetők.
Borossebe, 1909. május hó 4-én.

Mihulin Ágoston,

volt urb. bizott. alnök.

1861

Circus Donnert, Béla-tér

megkezdette előadásait.

Minden idő ellen védezt, elegánsan berendezett, óriási vízmentes sátor alatt.

Naponta új és változatos műsor, ngy-szintén záradékul az előadásnak legujabb meggó-lényképek kerülnek színre.

Családi műsor! Kezdeté pont 8 órakor.

Ünnep- és Vasárnap két előadás! 32 személy 15 ló.

Szíves pártfogásért esedezik

1849

Donnert Alajos.

A nagyérdemű közönséget a tavaszi évad beálltával van szerencsém értesíteni, hogy saját készítésű

nap- és esernyő raktáromat

a legujabb divattal dusan felszereltem és úgy mint eddig, ezután is igyekeznék fogok a nagyérdemű hölgyközönség leg-kenyesebb igényeit kielégíteni.

Javításokat és új áthuzásokat is igen jutányosan és pontosan készítek.

Eddigi nb. pártfogásukat megköszönve, körülmények miatt a jövőben is fenntartani. — Kiváló tisztelettel

Nassan R.

nap- és esernyő üzlete 1721

Arad, Szabadság-tér 19. sz.

Park vendéglő!

Ujjonnan berendezett utcai terasszal bíró találkozási hely. Jó borok, kitűnő sör és izletes magyar konyha!

Házi-koszt berletre.

Erzsébet-körut

az igazságügyi palotával szemben. 1787

